

28.05.2019

Kokousaika 28.05.2019 16:00 - 18:07

Kokouspaikka Töysänkatu 2 D, 2. krs, kokoushuone Moreeni

Läsnä

Jäsenet

Pakarinen, Pia	apulaispormestari
Apter, Ted	
Diarra, Fatim	saapui 16:08, poissa: 161-163 §
Harms-Aalto, Martina	
Hussein, Abdirahim Husu	saapui 16:22, poissa: 161-165 §
Jalovaara, Ville	poistui 16:55, poissa: 173-187 §
Kopra, Pia	
Korkkula, Vesa	poistui 17:25, saapui 17:28, poissa: 181 §, 182 §
Larsson, Tiina	
Malin, Petra	
Niskanen, Dani	
Yanar, Ozan	

Muut

Grönholm, Niclas	ruotsinkielisen palvelukokonaisuu- den johtaja
Järvenkallas, Satu	varhaiskasvatusjohtaja
Kukkonen, Arja	lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Pohjolainen, Liisa	kasvatuksen ja koulutuksen toimia- lajohtaja
Salo, Outi	perusopetusjohtaja
Enberg, Marko	vs. hallintojohtaja
Kemppi, Mauno	tilapalvelupäällikkö
Talvensaari, Hanna-Kaisa	viestintä- ja markkinointipäällikkö
Lax, Jaana	hallintoasiantuntija
Cederlöf, Dan	nuorisoneuvoston edustaja poistui 17:29, poissa: 185-187 §

Puheenjohtaja

Pia Pakarinen	apulaispormestari 161-187 §
---------------	--------------------------------

Esittelijät

28.05.2019

	Liisa Pohjolainen	kasvatuksen ja koulutuksen toimia- lajohtaja 161-165 §, 167-179 §
	Satu Järvenkallas	varhaiskasvatusjohtaja 166 §, 180-185 §
	Outi Salo	perusopetusjohtaja 186-187 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Jaana Lax	hallintoasiantuntija 161-187 §

28.05.2019

---

§	Asia	
161	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
162	Asia/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
163	Asia/3	Ilmoitusasiat
164	Asia/4	Varhaiskasvatushenkilöstön työvoimapalvelun hankinta Seure Henkilöstöpalvelut Oy:ltä
165	Asia/5	Matkalippujen kustantaminen opiskelijoille osana toisen asteen maksuttomuuden kokeilua
166	Asia/19	Leikki puisto Kannelmäen ja Trumpetin korvaavan uudisrakennuksen tarveselvityksen hyväksyminen ja lausunto hankesuunnitelmasta
167	Asia/6	Eräiden Helsingin kaupungin koulujen, päiväkotien ja Stadin ammatti- ja aikuisopiston toimipisteiden siivous- ja ruokapalvelujen hankinta 1.8.2019 - 31.7.2022
168	Asia/7	Viisivuotiaiden maksuton varhaiskasvatus ja maksut neljä tuntia ylittävältä osalta
169	Asia/8	Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtajan sijaisten määrääminen
170	Asia/9	Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Holopaisen valtuustoaloitteesta varhaiskasvatuspaikkatakuun toteuttamisesta alueellisesti
171	Asia/10	Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Atte Harjanteen valtuustoaloitteesta koskien liha- ja maitotuotteidenkulutuksen puolittamista vuoteen 2025 mennessä
172	Asia/11	Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Fatim Diarran valtuustoaloitteesta koskien Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallia
173	Asia/12	Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen valtuustoaloitteesta lasten sukuelinten silpomisesta ehkäisevän toimintasuunnitelman laatimisesta
174	Asia/13	Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Paavo Arhinmäen valtuustoaloitteesta lapsiperheiden liikuntamahdollisuuksien tarjoamiseksi lähikouluissa viikonloppuisin
175	Asia/14	Kontulan ala-asteen ja esiopetuksen lisätilojen tarveselvityksen hyväksyminen ja kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto hankesuun-

28.05.2019

---

		nitelmasta
176	Asia/15	Tarveselvitys Kaarelanraitin päiväkodista ja Kannelmäen peruskoulun Kaarelan raitin toimipisteestä
177	Asia/16	Päiväkoti Lakan ja daghemmet Botbyn lisätilojen tarveselvityksen hyväksyminen ja lausunto hankesuunnitelmasta
178	Asia/17	Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Tahvonlahden ala-asteen perusparannuksen ja laajennuksen sekä päiväkoti Tahvonlahden korvaavien tilojen hankesuunnitelmasta
179	Asia/18	Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Mustakiven korttelitalon julkisivujen korjauksen hankesuunnitelmasta
180	Asia/20	Päiväkoti Vilppulan ja Suven väistötilojen tarveselvityksen hyväksyminen ja kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto hankesuunnitelmasta
181	Asia/21	Päiväkoti Louhikon väistö- ja lisätilan tarveselvityksen hyväksyminen ja kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto hankesuunnitelmasta
182	Asia/22	Päiväkoti Perhosen väistö- ja lisätilojen tarveselvityksen hyväksyminen ja kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto hankesuunnitelmasta
183	Asia/23	Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Puistolaan tulevan päiväkodin tilojen sekä leikkipuisto Tapulin väistötilojen hankesuunnitelmasta
184	Asia/24	Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Sörnäistenniemelle (Kala-satamaan) tulevan päiväkodin hankesuunnitelmasta
185	Asia/25	Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 25 k.)
186	Asia/26	Oikaisuvaatimus liittyen rehtorin myöntämään lupaan koulusta pois-saoloon
187	Asia/27	Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 32 k.)

28.05.2019

Asia/1

§ 161

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla kasvatus- ja koulutuslautakunta valitsi pöytäkirjantarkastajiksi Petra Malinin ja Tiina Larssonin sekä varatarkastajiksi Martina Harms-Aallon ja Ozan Yanarin.

Käsittely

Kasvatus- ja koulutuslautakunta valitsi yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta pöytäkirjantarkastajaksi Pia Kopran sijaan Tiina Larssonin sekä varatarkastajaksi Abdirahim Husu Husseinin sijaan Ozan Yanarin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Petra Malinin ja Pia Kopran sekä varatarkastajiksi Martina Harms-Aallon ja Abdirahim Husu Husseinin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 162

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavia viranomaisten tekemiä päätöksiä:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja 16.-22.5.2019

44 § Helsingin kaupungin koulujen uimahallikuljetuksia koskevan hankintasopimuksen optiokauden käyttöönotto

45 § Tietoliikennelaitteiden ja asennuksien hankinta Kruunuhaan yläasteelle, Resson lukioon sekä Jätkäsaaren peruskouluun

Kasvatuksen ja koulutuksen perusopetusjohtaja 22.5.2019

48 § Opetussuunnitelman muutokset, eräiden peruskoulujen koulukohtaisten opetussuunnitelmien muutokset

49 § Opettajien resurssien myöntäminen pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaan opetukseen ajalle kevät 2019 - kevät 2020, Vartiokylän ala-asteen koulu

Kasvatuksen ja koulutuksen hankintapäällikkö 23.5.2019

10 § Päiväkoti Jätkäsaaren irtokalustehankinta

Kasvatuksen ja koulutuksen hallintojohtaja 24.5.2019

14 § Immolantien päiväkotipaviljongin (dh. Staffan ja lp Tervapääsky) irtokalusteiden hankinta

Fostran och utbilding, direktör för svenska servicehelheten 20.- 28.5.2019

28 § Mottagande av understöd från Stiftelsen Tre Smeder

29 § Mottagande av stipendiepengar från Lions Club Helsinki Revonsalmi

30 § Mottagande av Finska Vetenskaps-Societetens lärarpris

31 § Mottagande av stipendier från Föreningen Granatenhjälm

32 § Mottagande av ABB stipendier

33 § Mottagande av Svenska Kulturfondens bidrag till Hoplaxskolan

34 § Mottagande av stipendier från Finlands Svenska Idrott

28.05.2019

Asia/2

[Viranhaltijapäätökset](#)

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

28.05.2019

Asia/3

§ 163 Ilmoitusasiat

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta merkitsi tiedoksi seuraavat ilmoitusasiat (asiakirjat löytyvät luottamushenkilöportaalista):

- Kaupunginvaltuusto 8.5.2019 § 141 Kotikaupunkina Helsinki 2016 -ohjelman seurantaraportti 2019: Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi Kotikaupunkina Helsinki - Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman 2016 (AM-ohjelman) seurantaraportin 2019.
- Kaupunginvaltuusto 22.05.2019 § 149 Tehtaankadun ala-asteen perusparannuksen hankesuunnitelma: Kaupunginvaltuusto hyväksyi Tehtaankadun ala-asteen perusparannuksen 3.12.2018 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 4 329 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 15 400 000 euroa syyskuun 2018 kustannustasossa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

28.05.2019

Asia/4

§ 164

Varhaiskasvatushenkilöstön työvoimapalvelun hankinta Seure Henkilöstöpalvelut Oy:ltä

HEL 2019-005638 T 02 08 02 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti hankkia Seure Henkilöstöpalvelut Oy:ltä varhaiskasvatushenkilöstön työvoimapalvelua erikseen tehtävän sopimuksen mukaisesti. Hankinnan ennakoitu arvo on arviolta 6,1 miljoonaa euroa.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta oikeutti toimialajohtajan neuvottelemaan ja allekirjoittamaan tämän hankintapäätöksen perusteella tehtävän sopimuksen Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n kanssa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi
Satu Järvenkallas, varhaiskasvatusjohtaja, puhelin: 310 43368
satu.jarvenkallas(a)hel.fi
Niclas Grönholm, ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja, puhelin: 310 86225
niclas.gronholm(a)hel.fi

Liitteet

1 Puitesopimus vuodelta 2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Ote
Palveluntuottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti
Liite 1
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

Seure Henkilöstöpalvelut Oy on Helsingin kaupungin osittain omistama voittoa tavoittelematon osakeyhtiö. Muina omistajina ovat mm. Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit ja HUS-kuntayhtymä sekä Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymä. Seure Henkilöstöpalvelut Oy välittää omistajilleen työvoimaa sekä lyhyisiin sijaisuuksiin että pidempiaikaisiin työsuhteisiin.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tunnistettu tarve tehostaa varhaiskasvatushenkilöstön sijaisten saatavuutta ja pysyvyyttä entisestään. Nyt solmittavalla sopimuksella Seure Henkilöstöpalvelut Oy toimittaa varhaiskasvatuksen lakisääteisen palvelun turvaamiseksi alueellista varahenkilöstöpalvelua toimikauden ajaksi. Lisäksi solmittava sopimus kattaa sovitun määrän henkilöstövuokrausta. Sovitut määrät ovat seuraavat:

- Varahenkilöstöpalvelua vähintään 73 kokoaikaisen varhaiskasvatuksen lastenhoitajan työpanokseen 13.8.2019–29.5.2020.
- Vähintään 240 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa 13.8.2019–21.12.2019.

Hankinnan ennakoitu kokonaisarvo kyseessä oleville ajanjaksoille on noin 6,1 miljoonaa. Palvelusta aiheutuvat kustannukset on huomioitu varhaiskasvatussyksiköiden käyttömenoissa.

Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n ja Helsingin kaupungin sekä muiden omistajien kanssa on lokakuussa 2015 solmittu puitesopimus (liite 1). Sopimuksen mukaan palveluntuottaja ja tilaajat voivat tehdä puitesopimusta tarkentavia palvelusopimuksia, joissa sovitaan palvelun tuottamisen käytännön toimintatavoista erikseen sopijaosapuolten kesken. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n välille tehdään voimassa olevaa puitesopimusta täsmentävä erillinen palvelusopimus.

Helsingin kaupungin osalta Seure Henkilöstöpalvelut Oy täyttää Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) 15 §:ssä määritellyn sidosyksikkömääritelmän. Määritelmän mukaan hankintalakia ei sovelleta hankintaan, jonka hankintayksikkö tekee omalta sidosyksiköltään. Sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä. Lisäksi edellytyksenä on, että hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa ja että yksikkö harjoittaa enintään viiden prosentin ja enintään 500 000 euron osuuden liiketoiminnastaan muiden tahojen kuin niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on. Sidosyksikössä ei saa olla muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa.

28.05.2019

Asia/4

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi
Satu Järvenkallas, varhaiskasvatusjohtaja, puhelin: 310 43368
satu.jarvenkallas(a)hel.fi
Niclas Grönholm, ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja, puhelin: 310 86225
niclas.gronholm(a)hel.fi

Liitteet

1 Puitesopimus vuodelta 2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Ote
Palveluntuottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 1
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

Kasvatus ja koulutus

28.05.2019

Asia/5

§ 165

Matkalippujen kustantaminen opiskelijoille osana toisen asteen maksuttomuuden kokeilua

HEL 2019-005553 T 02 08 01 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti hankkia Helsingin kaupungin toisen asteen oppilaitosten opiskelijoille Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymältä AB-matkakortteja. Matkakortit hankintaan syksyksi 2019 opintonsa aloittaville opiskelijoille osana maksuttoman toiseen asteen opiskelun kokeilua. Hankinnan ennakoitu arvo on noin 872 000 euroa.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta oikeutti lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtajan hyväksymään tätä päätöstä vastaavat tilaukset ammatillisen koulutuksen ja suomenkielisten lukioiden opiskelijoiden osalta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupunginhallitus esitti 17.9.2018/579 § kaupunginvaltuustolle, että Helsingin kaupunki lähtee edistämään toisen asteen maksuttomia oppimateriaaleja ja työvälineitä toiselle asteelle. Ensimmäiset toimenpiteen tavoitteen saavuttamiseksi sovittiin tehtäväksi syyslukukaudella 2019.

Kaupunginvaltuusto päätti 28.11.2018/378 § hyväksyessään kaupungin vuoden 2019 talousarvion kohdentaa 2 miljoonaa euroa toisen asteen maksuttomuuden kokeiluun. Tästä myönnetystä määrärahasta kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti budjettivalmistelunsa yhteydessä 18.12.2018/268 § kohdentaa yhteensä 872 000 euroa lukuvuonna 2019 aloittaville ensimmäisen vuoden opiskelijoille kustannettavaan

28.05.2019

Helsingin seudun liikenteen (HSL) Helsingin sisäiseen matkalippuun eli AB-vyöhykkeille. Matkalippu kustannetaan oppilaille syksyn 2019 ajaksi. Myönnettävä määräraha jakautuu seuraavasti:

- ammatillinen koulutus noin 493 000 euroa (noin 3 600 opiskelijaa)
- suomenkieliset lukiot noin 320 000 euroa (noin 2 330 opiskelijaa)
- ruotsinkieliset lukiot noin 60 000 euroa (noin 405 opiskelijaa).

HSL on kuntayhtymä, jossa Helsingin kaupunki on yhtenä jäsenkuntana. Helsingin kaupungin osalta HSL täyttää Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) 15 §:ssä määritellyn sidosyksikkömääritelmän. Määritelmän mukaan hankintalakia ei sovelleta hankintaan, jonka hankintayksikkö tekee omalta sidosyksiköltään. Sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä. Lisäksi edellytyksenä on, että hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa ja että yksikkö harjoittaa enintään viiden prosentin ja enintään 500 000 euron osuuden liiketoiminnastaan muiden tahojen kuin niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on. Sidosyksikössä ei saa olla muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa.

Lukio- ja ammatillinen koulutus ja vapaa sivistystyön johtajan hankinta- ja tilausvaltuus on 200 000 euroa ja ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtajan 100 000 euroa (kasvatus- ja koulutuslautakunta 2018/278 §). Tilaustoiminnan joustavuuden varmistamiseksi on tarkoituksenmukaista, että valtuus hyväksyä HSL-matkalipputilaukset ammatillisen koulutuksen ja suomenkielisten lukioiden opiskelijoiden osalta on lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtajalla.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

Kasvatus ja koulutus

§ 166

Leikkipuisto Kannelmäen ja Trumpetin korvaavan uudisrakennuksen tarveselvityksen hyväksyminen ja lausunto hankesuunnitelmas- ta

HEL 2019-001584 T 10 06 00

Päätös

A

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi leikkipuisto Kannelmäen ja Trumpetin korvaavaa uudisrakennusta koskevan tarveselvityksen (liite 1).

B

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnalle liitteen 2 mukaisesta, 25.3.2019 päiväystä hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

C

Leikkipuisto Kannelmäen uudisrakennusta koskeva tarveselvitys hyväksytään siten kuin se on lautakunnalle esitelty ja leikkipuisto Trumpettiin rakennetaan uudet pysyvät sisätilat puretun rakennuksen tilalle. Tämä tarkoittaa leikkipuisto Trumpetin uuden rakennuksen ottamista osaksi investointiohjelmaa. Lisäksi ennen pysyvien sisätilojen valmistamista selvitetään mahdollisuus järjestää siirrettävä vessa sekä vesipiste käyttäjille ja ohjattua leikkipuistotoimintaa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Vesa Korkkula: Lisätään päätösehdotukseen seuraava korvaten kohta C.

Leikkipuisto Kannelmäen uudisrakennusta koskeva tarveselvitys hyväksytään siten kuin se on lautakunnalle esitelty ja leikkipuisto Trumpettiin rakennetaan uudet pysyvät sisätilat puretun rakennuksen tilalle. Tämä tarkoittaa leikkipuisto Trumpetin uuden rakennuksen ottamista osaksi investointiohjelmaa. Lisäksi ennen pysyvien sisätilojen valmistamista selvitetään mahdollisuus järjestää siirrettävä vessa sekä vesipiste käyttäjille ja ohjattua leikkipuistotoimintaa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Vesa Korkkulan vastaehdotuksen yksimielisesti.

28.05.2019

Asia/19

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Ulla Manninen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 22493
ulla.k.manninen(a)hel.fi
Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 31042542
carola.harju(a)hel.fi
Hanna Linna, Leikki puisto- ja iltapäivätoiminnan päällikkö, puhelin: 31041259
hanna.linna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kannelmäen leikki puiston tarveselvityslomake
- 2 Tarveselvitys ja hankesuunnitelma lp Kannelmäki korvaava
- 3 Työsuojelun hankelausunto Kannelmäen leikki puistosta

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
- B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- C Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

A

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyy leikki puisto Kannelmäen ja Trumpetin korvaavaa uudisrakennusta koskevan tarveselvityksen (liite 1).

B

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupunki ympäristö lautakunnalle liitteen 2 mukaisesta, 25.3.2019 päiväystä hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

C

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää siirtää leikki puisto Trumpetin toiminnan uudisrakennukseen osoitteeseen Kanneltie 1.

Esittelijän perustelut

Kannelmäessä olevat leikki puistorakennukset Trumpetti ja Kannelmäki ovat kaupunki ympäristön toimialan selvityksissä osoittautuneet erittäin huonokuntoisiksi. Tieto molempien kunnosta saatiin loppuvuodesta

2018. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala pitää tärkeänä, että Kannelmäen alueella voidaan turvata leikkipuistotoiminnan jatkuvuus. Tästä syystä toteutetaan kiireellisesti viimeistään elokuun alkuun 2019 leikkipuistotoiminnalle uudisrakennus keskeiselle sijainnille Kannelmäessä. Uudisrakennus mahdollistaa toiminnan järjestämisen turvallisissa ja terveellisissä tiloissa, joissa voidaan järjestää monipuolista toimintaa sekä vuokrata tiloja toiminta-aikojen ulkopuolella alueen asukkaiden ja toimijoiden käyttöön.

Leikkipuisto Kannelmäen ja Trumpetin tilat eivät vastaa kunnoltaan nykyisiä leikkipuistorakennusten vaatimuksia. Molempien rakennusten korjaustarpeet ovat laajoja, eivätkä ne ole taloudellisesti tarkoituksenmukaisia. Leikkipuisto Trumpetin tilojen käyttö on lopetettu työsuojellista syistä joulukuun lopussa 2018. Leikkipuisto Trumpetin koululaisten iltapäivätoiminta, noin 25 oppilasta, on järjestetty vuoden 2019 alusta Kannelmäen peruskoulun ja leikkipuisto Kannelmäen yhteydessä. Pienten lasten toimintaa järjestetään leikkipuisto Kannelmäessä ja leikkipuisto Laurinniityssä. Leikkipuisto Kannelmäen rakennusta voidaan käyttää, kunnes uudisrakennus valmistuu. Nykyiset rakennukset tullaan purkamaan. Leikkipuisto Trumpetin puistoalue jää nyt käyttöön leikkipaikkana. Parhaillaan on käynnissä kaupunkitasoinen leikkipuistorakennusten kuntotarkastelu. Tässä tarkastelussa arvioidaan leikkipuisto Trumpetin toiminta ja tilat osana leikkipuistotoiminnan kokonaisuutta kaupungissa.

Uudisrakennus tulee sijaitsemaan keskeisellä paikalla Kannelmäen puistoalueella Kannelmäen peruskoulun ja päiväkotin välittömässä läheisyydessä, osoitteessa Kanneltie 1.

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on tehty kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen yhteistyönä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö on antanut 27.3.2019 hankesuunnitelmasta lausunnon, joka on liitteenä. Lausunto huomioidaan jatkosuunnittelussa.

Toiminnalliset tavoitteet

Uudisrakennuksen sisä- ja ulkotiloissa järjestetään pienten lasten leikkitoimintaa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa. Leikkipuisto on eri-ikäisten alueellinen kohtaamispaikka. Aamupäivisin asiakkaina ovat pääasiassa pikkulapset vanhempineen ja iltapäivisin koululaiset. Avoimen toiminnan lisäksi puistossa järjestetään lapsiperheille ja koululaisille ohjattua toimintaa. Koulujen loma-aikoina leikkipuistossa järjestetään monipuolista toimintaa koululaisille. Lisäksi leikkipuistotiloja vuokrataan kuntalaisille toiminta-aikojen ulkopuolella. Tilat on suunniteltu esteettömiksi.

Uutta toimintaa Kanneltie 1:ssä suunnitellaan yhdessä asukkaiden kanssa. Toiminta ideoista keskustellaan tulevan kesätoiminnan aikana ja järjestetään erillisiä tilaisuuksia.

Tilojen suunnittelussa on sovellettu Helsingin kaupungin leikkipuisto-konseptin tilaohjelmaa ja kaupungin suunnitteluohjeita. Sisätilat mitoitetaan siten, että niitä voi samanaikaisesti käyttää noin 50 henkilöä. Leikkipuistotoiminnassa käytetään sisä- ja ulkotiloja toimintaympäristönä, jolloin leikkipuistotoimintaan voi aina osallistua enemmän lapsia, kuin sisätilojen lapsimäärä on. Leikkipuisto Kannelmäen ulkoalue on vastikään parannettu.

Tilat korvataan tilaelementtirakennuksella

Rakennus toteutetaan leikkipuistokonseptin tilaohjelman mukaisesti. Nykyisten tilojen kunnan vuoksi uudisrakennus tarvitaan pikaisesti. Hankkeen aikataulun vuoksi sekä kustannusten alentamiseksi hanke toteutetaan esivalmisteisena tilaelementtirakennuksena. Tilaelementtiratkaisuna saadaan toteutettua nopeammin ja noin 300 000 euroa edullisemmin.

Asukkaiden osallistaminen

Leikkipuistojen tilanteesta, toiminnan järjestelyistä ja korvaavan uudisrakennuksen toteuttamisesta on keskusteltu alueen asukkaiden kanssa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustajat ovat tavanneet asukkaita ja muita toimijoita 17.12.2018 ja 14.5.2019. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kannelmäen osaston edustajia on tavattu 4.2.2019 sekä osallistuttu heidän järjestämäänsä keskustelutilaisuuteen 2.5.2019. Vanhemmat ovat tehneet vetoituksen, että Kannelmäessä tarvitaan jatkossakin kaksi leikkipuistoa.

Leikkipuistotoiminnan suunnittelua jatketaan yhteistyössä vanhempien kanssa.

Vaikutuksen arviointi ja strategiaohjelman toteuttaminen hankkeessa

On tärkeää, että lapsiperheille ja koululaisille leikkipuistotoiminta jatkuu alueella. Toiminnalle saadaan turvalliset, terveelliset ja viihtyisät tilat, jotka mahdollistavat monipuolisen toiminnan järjestämisen. Lapsille on käytössä sama määrä puistoalueita. Sisätilat keskittyvät yhteen osoitteeseen, jolloin osalla koululaisista kotimatka pitenee.

Aikataulu, mitoitus ja kustannukset

Rakentaminen käynnistyy kesäkuussa 2019 ja tilojen käyttöönotto on elokuussa 2019 koulujen alkaessa.

28.05.2019

Hankkeen kustannusarvio on kaupunkiympäristön toimialan mukaan 812 560 euroa (alv 0 %). Bruttoala on pohjapiirustuksen mukaisesti yhteensä 242 brm², josta lämmintä tilaa on 174 brm². Vuokranmaksun perusteena on 167 htm².

Kaupunkiympäristön toimialan laskelman mukaan pääomavuokran arvioidaan olevan 22,23 euroa/htm²/kk ja ylläpitovuokran 10,34 euroa/htm²/kk eli yhteensä 32,57 euroa/htm²/kk. Vuokra on laskettu 20 vuoden poistoajalla. Leikkipuistorakennuksen vuotuiset vuokratulokset ovat 65 140 euroa.

Arvioidut muut käyttökustannukset ovat noin 253 000 euroa vuodessa, josta henkilöstömenojen osuus on noin 162 300 euroa.

Toiminnan käynnistämiskustannukset, joihin kuuluvat irtokalustaminen ja varustaminen ovat 20 000 euroa, alv 0 %. Käynnistämiskustannuksiin eivät kuulu tietohallinnon hankinnat.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Ulla Manninen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 22493
ulla.k.manninen(a)hel.fi
Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 31042542
carola.harju(a)hel.fi
Hanna Linna, Leikkipuisto- ja iltapäivätoiminnan päällikkö, puhelin: 31041259
hanna.linna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kannelmäen leikkipuiston tarveselvityslomake
- 2 Tarveselvitys ja hankesuunnitelma lp Kannelmäki korvaava
- 3 Työsuojelun hankelausunto Kannelmäen leikkipuistosta

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
- B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- C Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus
Rakennetun omaisuuden hallinta Rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö
09.04.2019 § 7

HEL 2019-001584 T 10 06 00

Päätös

Rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö päätti hyväksyä uutta leikkipuistorakennus Kannelmäkeä koskevan 25.3.2019 päivätyn tarveselvityksen ja hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on n. 167 htm² ja rakentamisen kokonaiskustannukset ovat 812 560 euroa kustannustasossa 1/2019, RI 103,9, THI 188,6 ehdolla, että kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyy hankesuunnitelmaan sisältyvän tarveselvityksen ja antaa puoltavan lausunnon hankesuunnitelmasta.

Päätöksen perustelut

Hankkeen tarpeellisuus

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan leikkipuistorakennukset Kannelmäen alueella lp Trumpetti osoitteessa Trumpettipolku ja lp Kannelmäki osoitteessa Kanneltie 1 A ovat molemmat valmistuneet 1970-luvulla ja osoittautuneet kuntotutkimuksissa huonokuntoisiksi. Rakennukset tullaan purkamaan ja korvaamaan pysyvällä uudisrakennuksella syksyllä 2019.

Uudisrakennus on laajuudeltaan yht. n. 167 htm² ja korvaa vanhat leikkipuistorakennus Trumpetin (86 htm²) ja Kannelmäen (130 htm²). Uusi leikkipuistorakennus sijoittuu samalle tontille, jolla sijaitsee nykyinen lp Kannelmäki. Rakennuksessa tullaan järjestämään pienten lasten leikki-toimintaa ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa. Leikkipuisto on eri-ikäisten kohtaamispaikka. Avoimen toiminnan lisäksi puistossa järjestetään lapsiperheille ja koululaisille ohjattua toimintaa. Koulujen loma-aikoina leikkipuistossa järjestään toimintaa koululaisille ja tilaa vuokrataan kuntalaisille toiminta-aikojen ulkopuolella.

Hankkeen kiireellisyydestä johtuen, rakennus toteutetaan elementtirakenteisena. Rakennuksen suunnittelussa lähtökohtana pidetään kasvatuksen ja koulutuksen toimialan leikkipuistokonseptin tilaohjelmaa.

Hankkeen laajuus

Hankkeen laajuus on n. 167 htm² ja n. 200 brm², lisäksi rospuuttotila n. 39 m².

Rakentamiskustannukset

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

Kustannusarvion mukaan hankkeen kokonaiskustannukset ovat arvonlisäverottomana 812 560 euroa kustannustasossa 1/2019, RI 103,9, THI 188,6. Kustannuksiin ei sisälly tontilla olevien vanhojen leikkipuistorakennusten ja varistorakennusten purkukustannukset.

Tilakustannus käyttäjälle

Hankkeen arvioitu tilakustannus on määritelty tilahankkeiden käsittelyohjeiden (Khs 14.12.2015) mukaan, sisäinen vuokra on arviolta 3 705 €/kk. Vuosivuokra on n. 65 140 euroa. Vuokra on n. 32,57€/ htm²/kk, josta pääomavuokran osuus on n. 22,23€/ htm²/kk ja ylläpitovuokran osuus on n. 10,34€/htm²/kk. Neliövuokran perusteena on 167 htm².

Vanhojen rakennusten nykyinen vuokra on lp Trumpetin kohdalla 1 658,61 €/kk, eli 19 903,32 euroa vuodessa, vanhan lp Kannelmäen kohdalla 2 507,29 €/kk, eli 30 087,48 euroa vuodessa.

Hankkeen rahoitus

Hanke rahoitetaan talousarvion talonrakennushankkeiden rakentamishojelman talousarviokohdasta 8020102.

Väistötilat

Väistötiloja ei tarvita. Vanhan lp Kannelmäessä toiminta jatkuu kesän 2019 ajan siihen asti kunnes uusi leikkipuistorakennus valmistuu syksyllä 2019.

Aikataulu ja toteutus

Hankkeen toteutusvastuu on kaupunkiympäristötoimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuudella. Rakennuksen ylläpidosta vastaa kaupunkiympäristötoimialan ylläpito-palvelut.

Hanke on tavoitteena toteuttaa siten, että tilat ovat käytettävissä 8/2019.

Lisätiedot

Pia Wallin, projektiarkkitehti, puhelin: 09 310 21586
pia.wallin(a)hel.fi

Päivi Etelämäki, projektinjohtaja, puhelin: 310 31871
paivi.etelamaki(a)hel.fi

28.05.2019

Asia/6

§ 167

Eräiden Helsingin kaupungin koulujen, päiväkotien ja Stadin ammatti- ja aikuisopiston toimipisteiden siivous- ja ruokapalvelujen hankinta 1.8.2019 - 31.7.2022

HEL 2019-001377 T 02 08 02 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti esitystekstistä ilmenevin perustein, että ajalla 1.8.2019 -31.7.2022 siivous- ja ruokapalveluja hankitaan eräisiin kaupungin kouluihin, päiväkoteihin ja Stadin ammatti- ja aikuisopiston toimipisteisiin seuraavasti:

- Ruokapalvelut
Palmia Oy (FI26537623)
- ryhmät 1-6
- Siivouspalvelut
SOL Palvelut Oy (21602991)
- ryhmät 3-4
- Ruoka- ja siivouspalvelut
Palmia Oy
- ryhmä 7

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hylkäsi Services Neton (2157359-6) tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena, koska siitä puuttui laatuvertailussa tarvittavat liitteet ja tarjoushinnat.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta oikeutti toimialajohtajan allekirjoittamaan tämän päätöksen perusteella tehtävät sopimukset ja päättämään optiokauden käyttöönotosta suorahankintaa käyttäen ja tarvittaessa sopimuksien irtisanomisesta tai purkamisesta.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton hankintahinta on n. 15 403 000 euroa, alv. 0 %, sisältäen option.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Päivi Koskinen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 86341
paivi.koskinen(a)hel.fi
Katja Peränen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 22596
katja.peranen(a)hel.fi
Sirpa Jalovaara, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43246
sirpa.jalovaara(a)hel.fi
Erja Hammarén, asiantuntija, puhelin: 310 20464

28.05.2019

Asia/6

erja.hammaren(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ruokapalvelut laatuvertailu
- 2 Laatuvertailu_siivous07052019 (002)
- 3 Hinta- ja laatuvertailu, liikesalaisuudet poistettu
- 4 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 20 k.)

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Ote

Tarjoajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kilpailutus perustuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan 27.2.2019 päivättyyn tarjouspyyntöön HEL 2019-001377. Eräiden Helsingin kaupungin koulujen, päiväkotien ja Stadin ammatti- ja aikuisopiston toimipisteiden ruoka- ja siivouspalvelujen hankinta ajalle 1.8.2019 - 31.7.2022 toteutettiin avoimella hankintamenettelyllä.

Hankinnasta julkaistiin hankintailmoitus 1.3.2019 sähköisessä HILMA-ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Määräaika tarjousten jättämiselle päättyi 3.4.2019.

Toimipisteistä muodostettiin 9 kilpailutettavaa ryhmää eli hankinnan kohdetta, joista 6 ryhmässä kilpailutettiin ruokapalveluja, 2 ryhmässä siivouspalveluja ja 1 ryhmässä ruoka- ja siivouspalveluja.

Tarjouksen jättäminen edellytti kohteisiin tutustumista. Tilat esiteltiin palveluntarjoajille 11.3. - 14.3.2019.

Tarjouksen sai antaa yhdestä, useammasta tai kaikista ryhmistä, kuitenkin siten, että tarjouspyynnössä esitetyt ryhmät tuli tarjota kokonaisuutena.

28.05.2019

Asia/6

Saapuneet tarjoukset jakautuivat kohderyhmittäin seuraavasti:

Ruokapalvelut

Fazer Food Services (ryhmät 1-6)
ISS Palvelut Oy (ryhmä 4)
Sodexo Oy (ryhmät 3 ja 6)
Palmia Oy (ryhmät 1-6)

Siivouspalvelut

ISS Palvelut Oy (ryhmät 3-4)
Kiinteistösiivous Metsänen Oy (ryhmät 3-4)
Lassila Tikanoja Oyj (ryhmät 3-4)
Palmia Oy (ryhmät 3-4)
RTK-Palvelu Oy (ryhmät 3-4)
Siskon Siivous Oy (ryhmät 3-4)
SOL Palvelut Oy (ryhmät 3-4)

Ruoka- ja siivouspalvelut

Fazer Food Services (ryhmä 7)
Palmia Oy (ryhmä 7)

Tarjoajien soveltuvuuden tarkastaminen

Tarjouspyynnön kohdassa Muut ehdot, on esitetty tarjoajan soveltuvuudelle asetetut vaatimukset ja selvitysvelvollisuudet. Tarjoajien henkilöstön soveltuvuus koulutuksen ja osaamisen osalta tarkastetaan ennen sopimuksen allekirjoittamista molempien palvelujen osalta, jos tarvittava henkilöstö ei ollut tarjouksen tekohetkellä tiedossa.

Tarjousten tarjouspyynnönmukaisuuden tarkastaminen

Service Neton tarjouksesta puuttuivat tarjoushinnat ja laadun vertailussa tarvittavat liitteet, joten tarjous hylätään tarjouspyynnön vastaisena.

Tarjousten vertailu

Tarjousvertailuun valittiin ruokapalvelujen osalta Fazer Food Services, ISS Palvelut Oy, Sodexo Oy ja Palmia Oy ja siivouspalveluiden osalta Fazer Food Services, ISS Palvelut Oy, Kiinteistösiivous Metsänen Oy, Lassila Tikanoja Oyj, Palmia Oy, RTK-Palvelu Oy, Siskon Siivous Oy ja SOL Palvelut Oy.

Hankittavien palveluiden valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytettiin hinta-laatusuhteeltaan parasta tarjousta.

28.05.2019

Tarjouspyynnön kohdan Hankinnan kohteen kriteerit mukaan hinnan painoarvo on 70 % ja laadun painoarvo 30 %.

Ruokapalveluiden laadussa arvioitiin sitä, miten ruokalistan aterioiden ja tuotevalikoimien vaihtelevuus, monipuolisuus ja soveltuvuus toteutuu kohteen ruokapalveluja käyttäville asiakasryhmille (20p) ja miten tarjoaja varmistaa ruokapalvelujen päivittäisen kokonaislaadun toteutumisen (10p).

Siivouspalvelujen laadussa arvioitiin sitä, miten tarjoaja varmistaa palvelutuotannon käynnistämävaiheessa palvelun kokonaislaadun toteutumisen palvelukuvauksen mukaisesti (20p) ja tarjoajan laadunvarmistus-, ohjaus- ja valvontamenettelyjä käytännössä, sisältäen toimenpideehdotuksen siitä, miten toimittaja menettelee, jos annetuilla palautteilla ei ole vaikutusta palvelujen laadun toteutumiseen palvelukuvauksen ja sopimuksen mukaisesti (10p).

Hinta- ja laatuvertailut perusteluineen on tämän päätöksen liitteenä. Vertailussa edullisimman tarjouksen ruokapalveluista teki Palmia Oy, siivouspalveluista SOL Palvelut Oy ja ruoka- ja siivouspalveluista Palmia Oy.

Ruokapalveluihin liittyy Palvelukeskus Helsinkiä koskeva liikkeenluovutusehto.

Hankinnassa on käytetty kestävän kehityksen mukaisia kriteereitä vähimmäisvaatimuksissa. Sosiaalisena kriteerinä työllistämismuutetta.

Sopimuksen tekeminen

Sopimuskausi on kolme (3) vuotta. Hankinta sisältää kahden (2) vuoden optio, jonka käyttöönotosta päättää Tilaja.

Hankintasopimus sopijapuolten välillä syntyy erikseen allekirjoitettavalla sopimuksella. Hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua tiedoksiannosta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Päivi Koskinen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 86341
paivi.koskinen(a)hel.fi
Katja Peränen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 22596
katja.peranen(a)hel.fi
Sirpa Jalovaara, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43246
sirpa.jalovaara(a)hel.fi
Erja Hammarén, asiantuntija, puhelin: 310 20464
erja.hammaren(a)hel.fi

28.05.2019

Asia/6

Liitteet

- 1 Ruokapalvelut laatuvertailu
- 2 Laatuvertailu_siivous07052019 (002)
- 3 Hinta- ja laatuvertailu, liikesalaisuudet poistettu
- 4 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 20 k.)

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Ote

Tarjoajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

Kasvatus ja koulutus

28.05.2019

Asia/7

§ 168

Viisivuotiaiden maksuton varhaiskasvatus ja maksut neljä tuntia ylittävältä osalta

HEL 2019-005783 T 02 05 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti, että viisivuotiaiden maksuton varhaiskasvatus (neljä tuntia päivässä) kaudella 2019 - 2020 koskien ikäluokkaa 2014 alkaa 1.8. jatkuen esiopetuksen alkamiseen saakka. Samalla se päätti jatkaa ikäluokan 2013 maksutonta varhaiskasvatusta (neljä tuntia päivässä) jatkumaan esiopetuksen alkamiseen saakka 8.8.2019 ja ruotsinkielinen esiopetus 14.8.2019.

Maksuttoman varhaiskasvatuksen neljä tuntia ylittävältä osalta määräytyvät varhaiskasvatusmaksut seuraavasti:

- kun varhaiskasvatusta on päivässä 4-5 tuntia, on maksu 20 % kokoikäisen varhaiskasvatuksen maksusta
- kun varhaiskasvatusta on 5-7 tuntia päivässä, on maksu 40 % kokoikäisen varhaiskasvatuksen maksusta, ja
- kun varhaiskasvatus on yli 7 tuntia päivässä, on maksu 65 % kokoikäisen varhaiskasvatuksen maksusta.

Varhaiskasvatusmaksut ovat samat kuin kasvatus- ja koulutuslautakunta on päättänyt maksuiksi viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilun kaudella 2018 - 2019 (§ 121/19.6.2018).

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Arja Juvonen, asiakasmaksupäällikkö, puhelin: 310 41846
arja.juvonen(a)hel.fi
Nina Onufriew, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42550
nina.onufriew(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on päättänyt viisivuotiaiden maksuttomasta varhaiskasvatuksesta 17.4.2018 (§ 66). Kasvatus- ja koulutuslautakunta täydensi päätöstään 19.6.2018 (§ 121) esiopetuksen toiminta-ajan sijaan koskemaan koko kalenterivuotta.

Helsinki on myös kaudella 2019 - 2020 mukana Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) kokeilussa koskien viisivuotiaiden maksutonta varhaiskasvatusta. Kokeilun tarkoituksena on varhaiskasvatuksen osallistumistasteen nostaminen ja uusien mallien kokeilu liittyen esiopetuksen mahdolliseen laajentamiseen koskemaan viisivuotiaita lapsia. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä rahoituksella kompensoidaan 40 prosenttia maksutulon vähenemästä. Maksuttomuuden vaikutus yhdeltä kuukaudelta oli tammikuussa 2019 yhteensä 264 238 euroa. Kaudelle 2019 - 2020 Helsingille on myönnetty miljoona euroa korvaamaan maksutulojen vähenemää.

Maksuttoman varhaiskasvatuksen jatkaminen siihen asti, kun esiopetus alkaa säästää maksumuutospäätösten tekemiseltä ja helpottaa lapsen siirtymistä esiopetukseen ilman, että perheille syntyy lisäkustannuksia muutamilta päiviltä.

Samalla säästytään vain näiden päivien vuoksi uusien maksupäätösten tekemiseltä perheille.

Viisivuotiaita on suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa 5 065 lasta ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa 427 lasta (tilasto 3/2019). Tulojen menetys elokuun alusta ennen esiopetusta on suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa 54 500 euroa ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa 10 700 euroa, yhteensä 65 200 euroa, ei aiheuta suurta tulojen menetystä, vaikka ruotsinkielinen esiopetus alkaa noin viikkoa myöhemmin elokuussa.

Lapsivaikutukset

Lapsi saa varhaiskasvatuksessa kaverisuhteita ja osallisuuden kokemuksia toimijana yhdessä muiden kanssa. Lapsen oppimaan oppimisen taidot kehittyvät tavoitteellisessa ja suunnitelmallisessa varhaiskasvatuksessa. Lapsi saa myös tukea kasvuun ja oppimiseen sitä tarvittaessa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Arja Juvonen, asiakasmaksupäällikkö, puhelin: 310 41846
arja.juvonen(a)hel.fi

Nina Onufriew, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42550
nina.onufriew(a)hel.fi

28.05.2019

Asia/7

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

28.05.2019

Asia/8

§ 169

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtajan sijaisten määrääminen

HEL 2018-004888 T 00 01 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta täydensi 08.05.2018 § 91 tekemäänsä päätöstä siten, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtajan sijaisena 8. sijaantulojärjestyksessä on 15.7.–28.7.2019 tietoturvapäällikkö.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Jaana Lax, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 55728
jaana.lax(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin hallintosäännön 5 luvun 10 §:n 4 momentin mukaan toimialajohtajan ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa toimialalautakunnan määräämä viranhaltija.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Jaana Lax, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 55728
jaana.lax(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

Kasvatus ja koulutus

Päätöshistoria

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

28.05.2019

Asia/8

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 08.05.2018 § 91

HEL 2018-004888 T 00 01 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtajan sijaisina toimivat 8.5.2018 alkaen sijaantulojärjestyksessä:

1. varhaiskasvatusjohtaja
2. perusopetusjohtaja
3. ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja
4. lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
5. hallintojohtaja
6. tietohallintopäällikkö
7. talous- ja suunnittelupäällikkö

Tämä päätös kumoaa kaupunginhallituksen johtamisen jaoston päätöksen 8.5.2017 § 66.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Jaana Lax, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 55728
jaana.lax(a)hel.fi

28.05.2019

Asia/9

§ 170

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Holopaisen valtuustoaloitteesta varhaiskasvatus- paikkatakuun toteuttamisesta alueellisesti

HEL 2019-001426 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lapsen varhaiskasvatuspaikan osoittamiseen vaikuttaa vallitseva lainsäädäntö sekä Helsingissä päätetyt periaatteet. Varhaiskasvatuslain 4 luvun 17 §:n mukaan varhaiskasvatuspaikkaa on haettava viimeistään neljä kuukautta ennen hoidon tarvetta tai heti kun hoidon tarve on tiedossa. Tavoitteena on, että asiakas saa tiedon hoitopaikasta noin kuukautta ennen kuin hoidon tarve alkaa. Perheet voivat varhaiskasvatukseen hakiessa mainita useamman päiväkodin hakemuslomakkeella. Lähtökohtaisesti lapsi sijoitetaan kotia lähimpänä olevaan toivottuun yksikköön, ellei perhe toivo muuta sijaintiperustetta. Mikäli näissä ei ole tilaa, paikkaa etsitään mahdollisuuksien mukaan muista lähellä olevista päiväkodeista tai perheen kulkuyhteyksien varrelta. Osa perheistä valitsee varhaiskasvatuspaikakseen kauempana sijaitsevan päiväkodin, jos se esimerkiksi tarjoaa lapselle mahdollisuutta kielikylpyyn tai vuorohoitoon. Varhaiskasvatuspaikan päättää päiväkodinjohtaja. Vuonna 2017 tehdyn asiakastytyväisyyskyselyn mukaan 90 % perheistä oli joko melko tai erittäin tyytyväisiä lapsensa varhaiskasvatuspaikan sijaintiin ja liikenneyhteyksiin.

Tällä hetkellä varhaiskasvatuspaikan lähipalvelun toteutumista seurataan päiväkotimatkojen pituudella julkisella liikenteellä. Helsingissä on tavoitteena, että julkisella liikenteellä matka kotiovelta varhaiskasvatuspaikkaan on enintään 30 minuuttia. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tekemän selvityksen mukaan matka-ajan keskiarvo on noin 11 minuuttia ja 3 prosentilla lapsista matka-aika ylittää 30 minuuttia. Vuonna 2019 mahdollisuutta saada varhaiskasvatuspaikka läheltä kotia vahvistetaan rakentamalla varhaiskasvatuspaikkoja väestönkasvua enemmän. Varhaiskasvatusikäisten määrän ennustetaan lisääntyvän noin 340 lapsella, ja varhaiskasvatuspaikkoja on valmistumassa noin 1600.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että varhaiskasvatuspaikka voidaan tarjota lähipäiväkotiperiaatteen mukaisesti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tekeillä selvitys, jossa määritellään suomenkielisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelu-

28.05.2019

verkkosuunnittelun linjauksia. Selvitys valmistuu kevään 2019 aikana. Lähipalveluperiaate on yksi palveluverkkosuunnittelua ohjaava periaate, jolla tarkoitetaan yhtenäisen opinpolun toteutumista päiväkodista lähikouluun. Lapsen lähipäiväkotia määriteltäessä huomioidaan lapsen opinpolku, opinpolun aikaiset siirtymiset ja asumisratkaisut lapsen kodin ja palveluyksikön sijainnit sekä liikenneyhteydet. Asiakasohjauksen tavoitteena on sijoittaa lapset varhaiskasvatukseen lähelle kotia. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on käynnissä asiakastietojärjestelmän uudistamishanke. Uuden asiakastietojärjestelmän tavoitteena on, että digitaalisia ratkaisuja hyödyntämällä varhaiskasvatuspaikan tarjoamista pystytään perheiden näkökulmasta nopeuttamaan ja sujuvoittamaan.

Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen noustessa päiväkotilasten määrä kasvaa ja tuo lisähaasteita alueelliseen ennakointiin. Lähipalveluperiaate edellyttää uutta asiakaspalveluohjauksen mallia ja siihen perustuvaa, uutta sähköistä järjestelmää. Edelleen haasteena on, että päiväkoteja ei aina pystytä rakentamaan alueille lapsimäärän kasvua vastaavasti.

Helsingin kaupungin strategia ohjaa aloitteen suuntaiseen työhön. Helsingin kaupunkistrategian mukaan suomen- ja ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus ovat vetovoimaisia lähipalveluita. Lähipalveluperiaate turvaa lapselle tutun fyysisen ja sosiaalisen ympäristön, joka tukee lapsen hyvinvointia ja kasvua.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Satu Järvenkallas, varhaiskasvatusjohtaja, puhelin: 310 43368
satu.jarvenkallas(a)hel.fi
Petteri Räisänen, johtava tietosuunnittelija, puhelin: 310 20349
petteri.j.raisanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Mari Holopainen ym. valtuustoaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

28.05.2019

Kaupunginhallitus on pyytänyt 31.5.2019 mennessä kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa Mari Holopaisen ym. valtuustoaloitteesta koskien alueellisen varhaiskasvatuspaikan takuuta lähipäiväkotiperiaatetta vahvistaen. Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki toteuttaa alueellisen varhaiskasvatuspaikan takuun lähipäiväkotiperiaatetta vahvistaen. Alueellisen varhaiskasvatuspaikan määrittämisessä selvitetään, kuinka monen kuukauden kuluttua päiväkotipaikan hakemisesta paikka tarjotaan, ja millä kilometrietäisyydellä lapsi saa päiväkotipaikan.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Satu Järvenkallas, varhaiskasvatusjohtaja, puhelin: 310 43368
satu.jarvenkallas(a)hel.fi
Petteri Räisänen, johtava tietosuunnittelija, puhelin: 310 20349
petteri.j.raisanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Mari Holopainen ym. valtuustoaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 07.05.2019 § 150

HEL 2019-001426 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.05.2019 Pöydälle

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Satu Järvenkallas, varhaiskasvatusjohtaja, puhelin: 310 43368
satu.jarvenkallas(a)hel.fi

28.05.2019

Asia/9

Petteri Räisänen, johtava tietosuunnittelija, puhelin: 310 20349
petteri.j.raisanen(a)hel.fi

28.05.2019

Asia/10

§ 171

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Atte Harjanteen valtuustoaloitteesta koskien liha- ja mai- totuotteidenkulutuksen puolittamista vuoteen 2025 mennessä

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi
Sirpa Jalovaara, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43246
sirpa.jalovaara(a)hel.fi
Katja Peränen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 22589
katja.peranen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ravitsemussuositukset

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla varhaiskasvatuksen ja opetuksen ruokalista- ja ateriasuunnittelua ohjaavat asiakasryhmäkohtaiset ravitsemussuositukset (Terveyttä ja iloa ruoasta -varhaiskasvatuksen ruokailusuositus VRN 2018 ja Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus VRN 2017 ja Suomalaiset ravitsemussuositukset VRN 2014). Suositusten mukaan kouluruuan tulee kattaa 1/3 päivittäisestä ravinnon saannista ja varhaiskasvatuksessa 2/3. Tavoitteena on terveyden edistämisen lisäksi ympäristön kannalta kestävä ruokavalio.

Lasten ja nuorten ruokapalveluissa on ravitsemuslaadun lisäksi keskeistä, että ateriat ja ruokalajit ovat vaihtelevia, syömään houkuttelevia,

tunnistettavia ja mieluisia. Ruokailijoiden ohjauksella vaikutetaan mm. ruokaan liittyviin asenteisiin, valintoihin ja säännölliseen ruokailurytmiin.

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen ravitsemussuosituksessa suositellaan ruokajuomaksi rasvatonta maitoa ja piimää. Maito on mm. hyvä proteiinin ja D-vitamiinin lähde. Suositusten mukaisesti toimialan ruokatarjonnassa punaista lihaa on korvattu vaalealla lihalla. Ruokien tuotekehityksen yhteydessä mietitään aina yksittäisten raaka-aineiden tarkoituksenmukaista käyttöä ruokalajeissa. Suunnittelussa otetaan huomioon myös suomalainen ruokakulttuuri ja tottumukset.

Ruokapalveluissa tapahtunut kehitystyö

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ruokalistojen ja aterioiden suunnittelu tehdään yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Palveluvauksissa määritellään ruokalistojen ja aterioiden suunnittelun periaatteet, laatu ja sisältö. Toimiala vastaa varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjänä näiden määrittelystä. Palveluntuottajat vastaavat ruokapalvelujen tuottamisesta, elintarvikkeiden hankinnasta, ruoan valmistuksesta ja ruoan tarjoilusta.

Koulu- ja päiväkotiruokailussa on toteutettu viimeisen kymmenen vuoden aikana useita kasvisruokien kehittämisprojekteja mieluisten kasvisruokien ja uusien kasviproteiinien saamiseksi ruokalistalle. Palveluntuottajat ovat kehittäneet toimialan pyynnöstä uusia proteiinipitoisia raaka-aineita sisältäviä kasvispohjaisia ravitsemuksellisesti täysipainoisia ruokalajeja esimerkiksi nyhtökaurasta, härkiksestä, soija- ja kaurajuomavalmisteista. Kehitystyön tuloksena kasvisruoan suosio on kasvanut ja niitä on päätyntä suosikkiruokien joukkoon.

Kasvispääruokavaihtoehto on tarjottu liha- tai kalapääruoan rinnalla vuodesta 2007 lähtien, jolloin kouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa siirryttiin ateriavaihtoehtoihin. Viikoittainen kasvisruokapäivä tuli opetuksen toimipisteisiin vuodesta 2011 ja varhaiskasvatuksen ruokalistalle 2018. Vegaaneille on tarjottu päivittäin lämmin ateriakokous kouluissa syksystä 2003 lähtien ja varhaiskasvatuksessa kevästä 2018 lähtien.

Kouluravintoloissa syksyn 2019 ruokalistalla on lihaa sisältävää pääruokaa tarjolla 17 kertaa kuuden viikon aikana. Elokuun 2019 aloittavalle Palvelukeskus Helsingin ruokalistalle on lisätty yksi kasvisruokapäivä eli kouluissa tarjotaan ainoastaan kasvisvaihtoehtoja seitsemänä päivänä kuuden viikon aikana.

Kouluissa ruoka ja ateriavaihtoehdot lisäkkeineen ovat koululaisten vapaassa otossa. Aterioilla tarjotaan päivittäin vaihtelevasti ja monipuolisesti tuoreita juureksia, vihanneksia ja hedelmiä. Lisäksi linjasto on

suunniteltu niin, että salaattipöytä on linjastossa ennen pääruokaa. Salaatit tarjoillaan pääsääntöisesti komponentteina. Tarjoilutapa ja sijoittelu linjastossa ovat lisänneet kasvisten menekkiä. Ruuan vapaa otto ehkäisee myös ruokahävikin syntymistä ja mahdollistaan myös sen, että mahdollisimman moni löytää päivittäin mieluisan vaihtoehdon. Toimiulla tullaan syksystä 2019 lähtien ohjeistamaan kasvivaihtoehdon sijoittamista linjastossa ennen liharuokaa ja tällä ohjataan valitsemaan kasvi-ruoka liharuuan sijaan.

Liha- ja maitotuotteiden nykytilanne

Kasvisruokien suosio ja mieluisuus kasvavat uusien ja monipuolisten ruokalajien kehittämisen, uudenlaisten proteiinipitoisten kasvisraaka-aineiden saatavuuden ja monipuolistumisen sekä ruokailijoiden ruokailutottumusten muuttuessa.

Nykyisin kuuden viikon kiertävällä kouluruokalistalla on 30 päivän aikana kasvispääruokia 59,3 %, lihapääruokia 30,5 % ja kalapääruokia 10,2 %. Kalkkunaa tai broileria on lihapääruoista 8,5 % ja punaista lihaa 22 %, yhteensä lihapääruokia on 30,5 %. Kalapääruoka on tarjolla kerran viikossa samoin kasvispäivä.

Ateriakokonaisuuteen sisältyy kouluruokailussa pääruoan lisäksi energiasäke, salaatti, juoma ja leipä. Punaisen lihan, lihavalmisteen ja siipikarjan määrä oppilaiden tarjottimilla on suositellulla annoskoolla yhteensä 140 g viikossa eli 7,4 % ruokamäärästä, kun ei huomioida ruokajuomaa. Laskelmaa tehtäessä on oletettu, että ruokailija valitsee aina liha vaihtoehdon, kun se on mahdollista, eikä esimerkiksi pinaattiohukaisia lihakeiton sijaan. Päivää kohden lihan määrä on kouluruokailussa laskennallisesti alle 30 grammaa ruokailijaa kohden.

Tällä hetkellä rasvaton D-vitamiinoinen maito on juomavaihtoehtona tarjolla päivittäin. Ravitsemussuosituksen mukaisesti maito kuuluu ateriakokonaisuuteen ja sillä on olennainen osa lapsen päivittäiseen ravinnon saantiin.

Lihan ja maidon kulutuksen puolittamisen haasteet

Koululaisten hyvinvoinnin ja jaksamisen takia on olennaista, että oppilaat saadaan ruokailemaan koulussa, ruokailukokemus on mieluisa ja otettu ruoka tulee syödyksi. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) kouluterveyskyselystä vuodelta 2017 ilmenee, että jopa 42 % helsinkiläisistä 8. ja 9. luokkalaisista jättää kouluruoan väliin yhden tai useamman kerran viikossa. Lisäksi hävikin vähentämiseksi ruoan pitää olla houkuttelevaa ja maistuvaa. Kasvisruokiin, niiden määrään lisääntymiseen ja uusien kasvisruokatuotteiden makuun tottuminen vie aikaa. On tärkeää toteuttaa kasvisruokapäiviin lisäykset harkiten ja varmistaa

28.05.2019

kouluruuan houkuttelevuus myös jatkossa. Kasvis ja kalaruokien lisäämisessä on huomioitava niiden sijoittelu ruokalistaviikoille. Maanantaisin ja perjantaisin ruokalistalla pidetään lapsille suosittuja ruokalajeja, koska toimialalla on sille tunnistettu tarve. Kala- ja kasvisruuat eivät ole oppilaille suunnattujen asiakaskyselyjen mukaan näihin päiviin nähden tarpeeksi mieluisia.

Tällä hetkellä korvaavat proteiinin lähteet ovat vielä lihaa ja maitotuotteita kalliimpia. Tuotteiden saatavuus ja niiden kustannukset vaikeuttavat siirtymistä näihin tuotteisiin.

Ruokalistoilta tulisi lisätä etupäässä kotimaista luonnon kalaa viljellyn tai ulkomaisen kalan sijaan, jolla voidaan vaikuttaa ympäristövaikutusten pienentymiseen. Kalatuotteiden lisäämistä vaikeuttaa tuoteryhmän koko ajan kohonneet hinnat. Luonnonvarakeskuksen tilaston mukaan kalan tuottajahinnat ovat nousseet noin 5 % vuodesta 2016 vuoteen 2017.

Maitoa korvaavissa kasvijuomissa ravintosisältö ei vastaa täysin maitotuotteita. Kriittisiä ravintoaineita ovat erityisesti proteiinit (laatu ja määrä), jodi, B2-vitamiini, B12-vitamiini, D-vitamiini ja kalsium. Maito sisältää proteiinia 3,5 g/dl, soijajuoma 2 g/dl ja vastaavasti kaurajuoma 1 g/dl. Ravinnon saannin osalta ei ole tarkoituksen mukaista korvata maidon juontia kasvijuomilla. Kasvijuomat täydentävät jo nyt vegaaniruokavaliota noudattavien ateriakokonaisuutta.

Kasvijuomat ovat kalliimpia kuin maito. EU:n koulumaitotukea myönnetään tällä hetkellä ainoastaan rasvattomalle maidolle ja piimälle. Jos kasvisjuomat halutaan vapaasti valittavien juomien joukkoon, niiden hyväksyttävyyttä, menekkiä ja kustannusvaikutuksia voidaan pilotoida ensin esimerkiksi lukiossa.

Toimialan ruokapalvelutuottajat ovat sitoutuneet palvelukuvauksessa määritettyyn laatutasoon myös liha- ja maitotuotteissa. Sopimuskauden aikana ei ole mahdollista edellyttää palvelutuottajalta isoja muutoksia raaka-aineisiin, jos niillä on kustannusvaikutuksia. Lisäksi mahdollisten sopimusmuutoksien toteutuksissa tulee huomioida lasten ja oppilaiden tasavertaisuus.

Luonnonvarakeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen tutkimuksen (Ruokaminimi) mukaan ravitsemussuosituksen täyttävällä ruokavaliomuutoksella voidaan saavuttaa kokonaisuudessaan noin 40 prosenttia pienemmät ilmastovaikutukset ruoankulutuksessa. Muutos vaatii kuitenkin julkista ohjausta ja selkeät strategiset tavoitteet. Toteutus edellyttää myös elintarvike- ja maatalousalalla merkittäviä investointeja kasvintuotannon ja -jalostuksen lisäämiseksi sekä uusien tuotteiden kehittämistä.

Johtopäätökset

Maito- ja lihatuotteiden käyttö varhaiskasvatukseen ja oppilaitoksen ruokapalveluissa on jo matalalla tasolla. Maito- ja lihatuotteiden vähentäminen ja korvaaminen ruokalistoilla muilla raaka-aineilla on jossain määrin mahdollista ja siihen pyritään ruokapalveluja kehitettäessä voimassa olevat ravintosuositukset huomioiden. Juodun maidon kulutuksen puolittamista ei voida ravitsemussuositukset huomioiden toteuttaa. Kasvijuomat voidaan tuoda yhdeksi juomavaihtoehdoksi niille, jotka eivät valitse maitoa ateriaansa.

Nykyinen lihan kulutustaso huomioiden lihatuotteiden puolittaminen varhaiskasvatukseen, koulujen ja oppilaitosten ruokapalveluissa on haasteellista vuoteen 2025 mennessä. Itse lihan määrää olemassa olevissa liharuuissa ei voida merkittävästi vähentää ilman että ruuan laatu kärsii. Lihatuotteista voidaan toimialan ruokapalveluissa ohjata käyttämään ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja. Esimerkiksi joka toiselta ruokalistaviikolta voidaan korvata punaista lihaa sisältävä ruoka siipikarja- tai kotimaisella järvikalaruulla. Kouluruokailuun tullaan lisäämään syksystä 2019 seitsemäs kasvisruokapäivä kuuden viikon jaksolle. Saatua palautetta seurataan vähintään yhden lukukauden, jotta saadaan tietoa lisäyksen vaikutuksista.

Liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittaminen vuoteen 2025 mennessä edellyttää myös elintarvike- ja maatalousalalta mittavia muutoksia, jotta korvaavia ravintosuositukset täyttäviä kasvisraaka-aineita on nykyistä laajemmin saatavilla.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus ja koulutuslautakunnalta lausuntoa valtuutettu Atte Harjanteen ja 22 muun valtuutetun valtuustolaiteesta liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä. Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi 12.3.2019 § 43 siten, että aloitteesta esitetyn suunnitelman valmistelu aloitetaan osana päästövähennysohjelman toteuttamista, tavoitteeksi asetetaan 50 prosentin vähennys vuoteen 2025 mennessä ja suunnittelussa huomioidaan eri toimialojen erilaiset mahdollisuudet vähentää liha- ja maitotuotteiden kulutusta. Aloitteesta on pyydetty kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto 31.5.2019 mennessä. Lausunto on pyydetty myös sosiaali- ja terveyslautakunnalta sekä Palvelukeskus Helsinki -liikelaitokselta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

28.05.2019

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033

kari.salovaara(a)hel.fi

Sirpa Jalovaara, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43246

sirpa.jalovaara(a)hel.fi

Katja Peränen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 22589

katja.peranen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 23.08.2018 § 31

Kaupunginvaltuusto 13.02.2019 § 43

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 75

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 30.10.2018 § 232

§ 172

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Fatim Diarran valtuustoaloitteesta koskien Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallia

HEL 2019-001427 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Fatim Diarran ynnä muiden valtuustoaloitteesta koskien Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallia seuraavan lausunnon:

Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta pitää valtuustoaloitetta kannattavana.

UNICEF on vuonna 1946 perustettu YK:n lastenjärjestö, joka työskentelee yli 190 maassa lapsen oikeuksien toteutumisen puolesta. Lapsen oikeuksien sopimuksessa on neljä yleisperiaatetta. Ne ovat: 1. Syrjimättömyys 2. Lapsen edun ensisijainen harkinta 3. Oikeus elämään ja kehittymiseen 4. Lapsen näkemysten kunnioittaminen.

Lapsiystävällinen kunta -malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen, UNICEFin kansainväliseen Child Friendly City -malliin sekä kansalliseen tutkimus- ja asiantuntijatietoon. Suomalainen malli kehitettiin yhteistyössä Hämeenlinnan kaupungin kanssa 2012–2013. Hämeenlinna sai joulukuussa 2013 ensimmäisenä Suomessa UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen. Tällä hetkellä mallissa on mukana 19 kuntaa.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsinki päättää tehdä tarkemman selvityksen Unicefin Lapsiystävällinen kunta -tunnustukseen tähtäävän prosessin käynnistämisestä. Prosessin käynnistäminen ja haku Lapsiystävällinen kunta -malliin vaatii kaupunginhallituksen päätöksen.

Lasten oikeuksien toteutumisen edistäminen ja huomioiminen kaikessa toiminnassa ja päätöksenteossa ovat tärkeitä kaupungin toimivuudelle ja menestykselle. Lasten ja nuorten huomioiminen kaupungin päätöksenteossa on kirjattu kaupungin hallintosäntöön ja strategiaan. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla varhaiskasvatussuunnitelmat ja opetussuunnitelmat perustuvat lasten oikeuksiin, sekä lasten ja nuorten osallisuuden edistämiseen heille tärkeissä asioissa.

Kaupunginvaltuusto on 30.8.2017 vahvistanut kaupunginhallituksen päätöksen, että Helsingissä on tavoitteena selvittää mitkä ovat talousarvion määrärahojen tosialliset vaikutukset Helsingissä asuviin lapsiin ja seurannan avulla parantaa määrärahojen vaikuttavuutta. Helsingin

28.05.2019

kaupunginhallitus on sisällyttänyt vuoden 2019 budjetin laadintaohjeisiin toimialoille suunnatun kehotuksen lapsivaikutusten arvioinnista ja kehottaa toimialoja kokeilemaan ja kehittämään malleja tunnistaa ja huomioida päätösten vaikutukset lapsiin, täten lapsiystävällinen kuntatunnustus on kannatettava asia Helsingissä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Ilona Taimela, opetuskonsultti, puhelin: 310 21878
ilona.taimela(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutetun aloite 30012019 Diarra Fatim, Lapsiystävällinen Helsinki 2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 31.5.2019 mennessä valtuutettu Fatim Diarran ja 27 muun valtuutetun valtuustoaloitteeseen, jossa esitetään, että Helsinki päättää tehdä tarkemman selvityksen Lapsiystävällinen kunta tunnustukseen tähtäävään prosessin käynnistämisestä Helsingissä yhteistyössä Suomen Unicef ry:n kanssa.

Aloitteesta on pyydetty lausuntoa myös kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunnalta, kaupunkiympäristölautakunnalta sekä sosiaali- ja terveyslautakunnalta. Aloite ja UNICEF:in lapsiystävällisen mallin materiaali ovat kokonaisuudessaan liitteenä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Ilona Taimela, opetuskonsultti, puhelin: 310 21878
ilona.taimela(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutetun aloite 30012019 Diarra Fatim, Lapsiystävällinen Helsinki

28.05.2019

Asia/11

2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 173

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen valtuustoaloitteesta lasten sukuelinten silpomista ehkäisevän toimintasuunnitelman laatimisesta

HEL 2019-003277 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tyttöjen ympärileikkaus eli silpominen on aiheena ajankohtainen ja myös Helsingissä koulua käyvät tytöt voivat joutua tällaisen väkivallan kohteeksi. Todennäköisyys, että tytöt joutuvat ympärileikkausten kohteeksi tulee ottaa huomioon kaikkien niiden maahanmuuttajaryhmien kohdalla, joiden lähtömaissa tapaa on harjoitettu. Ympärileikkaus on naisiin kohdistuvan väkivallan muoto, joka loukkaa useita ihmisoikeus-sopimuksia ja on Suomen rikoslain mukaan rangaistava kaikissa muodoissaan. Koulun työntekijöillä on vastuu ilmoittaa lapseen kohdistuvasta väkivallasta tai sen uhasta lastensuojelulle.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on kansallinen asiantuntijalaitos, joka on koonnut varsin kattavasti tietoa ja toimintaohjeet tyttöjen sukuelinten silpomisen ja pokien ei-lääketieteellisten ympärileikkausten tunnistamiseen, ennaltaehkäisyyn ja viranomaisten toimintaan. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei pidetä tarpeellisena erillisen toimintasuunnitelman laatimista. Sen sijaan on tärkeää, että THL:n valtakunnallista ohjeistusta hyödynnetään osana seksuaali- ja lisääntymisterveyteen sekä lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyyn liittyviä toimintasuunnitelmia.

THL:n Lastensuojelun käsikirjan tyttöjen ympärileikkauksia käsittelevä osuus löytyy osoitteesta: <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/ty-oprosessi/erityiskysymykset/pahoinpitely-ja-seksuaalinen-hyvaksikayto/tyttojen-ymparileikkaus>.

Muita keskeisiä aihetta käsitteleviä asiakirjoja ovat mm. Valtioneuvoston tuore julkaisu: Toimintaohjelma, Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen (FGM) estäminen (http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161355/J_01_Tyttöjen_ja_naisten_sukuelinten_silpominen_V.pdf) ja Ihmisoikeusliiton julkaisu: Tyttöjen ja naisten ympärileikkaus Suomessa, Asiantuntijaryhmän suositukset sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle (<https://ihmisoikeusliitto.fi/julkaisu-tyttojen-ja-naisten-ymparileikkaus-suomessa-suositus-sosiaali-ja-terveydenhuollon-henkilostolle-iol-2011/>).

28.05.2019

Ympärileikkaus on monimuotoinen ja sensitiivinen asia, jonka käsitteilyssä ja ennaltaehkäisyssä terveydenhuollolla on erityisen tärkeä rooli. Kouluterveydenhuollolla onkin oma ohjeistuksensa asian ottamiseksi esille terveystarkastusten yhteydessä, ja henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti. THL toteaa, että perheiden tulee saada tieto, että tyttöjen ympärileikkaus on Suomessa kielletty ja millaisia haittavaikutuksia sillä voi olla. Perheitä on syytä valistaa myös siitä, että lastensuojelulaissa on säädetty lastensuojeluilmoituksen tekemisestä, ja että sellainen voi tulla kyseeseen myös tyttöjen ympärileikkausta koskevissa tilanteissa.

Koulun henkilökunnalla on ilmoitusvelvollisuus silpomisepäilyistä lastensuojeluun ja poliisille. THL toteaa Lastensuojelun käsikirjassaan, että mikäli herää epäily tytön ympärileikkauksen suunnittelusta, täyttyy lastensuojelulaki 25 §:n mukainen ilmoitusvelvollisuus lastensuojeluun. Lastensuojeluilmoitus tehdään myös, mikäli havaitaan tai epäillään, että ympärileikkaus on jo tehty. Lastensuojelulaki 25 § 3 momentti edellyttää, että törkeästä pahoinpitelystä, jota tytön ympärileikkaus on, ilmoitetaan myös poliisille.

Koulun rooli on kasvattaa lapsia ja nuoria seksuaali- ja lisääntymisterveyteen sekä itsemääräämisoikeuteen liittyvissä asioissa. Lapsia ja nuoria tulee kannustaa olemaan yhteydessä koulun aikuisiin tai muihin viranomaisiin, jos heitä uhkaa rikollinen teko, kuten ympärileikkaus. Kynnys tulla puhumaan näistä asioista on saatava mahdollisimman matalaksi, ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki antaa nuorelle mahdollisuuden tulla keskustelemaan oppilashuollon työntekijän kanssa myös silloin, kun vanhemmat vastustavat tapaamista.

Helsingin kaupungin oppilashuollon henkilöstöä koulutetaan huomaamaan tyttöjen ympärileikkaukset ja siihen, että he puuttuvat havaitsemiinsa asioihin. Esimerkiksi psykologit ja kuraattorit saivat asiaan liittyvän koulutuksen Ihmisoikeusliiton asiantuntijalta tammikuussa 2018.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla pidetään tärkeänä, että koulun henkilökuntaa koulutetaan edelleen ympärileikkauksiin liittyvissä asioista. Tärkeää on myös avoin keskustelu ammattilaisten kesken. Erityisesti koulun tehtävänä on luottamuksen rakentaminen lapsiin ja nuoriin ja sellaisen turvallisen ympäristön luominen, jossa myös vaikeat asiat voi ottaa puheeksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että erillisen toimintasuunnitelman sijaan valtioneuvoston toimenpideohjelman sekä THL:n ohjeistuksen mukainen ennaltaehkäisevä ja muu aktiivinen toiminta vastaa tehokkaimmin tyttöjen ympärileikkauksiin puuttumiseen peruskouluissa. Tätä tukeva tiedottaminen, koulutus ja yhteistyö eri toimialojen sisällä ja

välillä sekä järjestöjen ja yhteisöjen kanssa on tärkeää ympärileikkausten ehkäisemiseksi. Tiedotusta tehostaakseen kaupunki voi nimetä koordinoivan tahon, esimerkiksi sosiaali- ja terveystoimesta.

Käsittely

Vastaehdotus:

Pia Kopra: Lisätään uusi kohta 12, että laaditaan toimintaohjelma THL:n toimintaohjelman suosituksen mukaisesti (omana lisäyksenä "tyttöjen"), jossa todetaan (s.72), että "johtavat viranhaltijat, luottamushenkilöt ja poliittiset päättäjät varmistavat, että kunnissa ja alueilla, joissa on runsaasti perinnettä harjoittavista maista lähtöisin olevia asukkaita, on laadittu kunta- ja aluekohtaiset toimintamallit ja yhteistyöverkostot tyttöjen sukuelinten silpomisen estämiseksi.

Kannattaja: Dani Niskanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään uusi kohta 12, että laaditaan toimintaohjelma THL:n toimintaohjelman suosituksen mukaisesti (omana lisäyksenä "tyttöjen"), jossa todetaan (s.72), että "johtavat viranhaltijat, luottamushenkilöt ja poliittiset päättäjät varmistavat, että kunnissa ja alueilla, joissa on runsaasti perinnettä harjoittavista maista lähtöisin olevia asukkaita, on laadittu kunta- ja aluekohtaiset toimintamallit ja yhteistyöverkostot tyttöjen sukuelinten silpomisen estämiseksi.

Jaa-äännet: 6

Ted Apter, Martina Harms-Aalto, Abdirahim Husu Hussein, Vesa Korkkula, Tiina Larsson, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 4

Fatim Diarra, Pia Kopra, Dani Niskanen, Ozan Yanar

Tyhjä: 1

Petra Malin

Poissa: 2

Ville Jalovaara, Emma Kari

Äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Pia Kopran vastaehdotuksen äänin 6–4. Tyhjää äänesti 1. Poissa 2.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leeni Siikaniemi, opetuskonsultti, puhelin: 310 86212
leeni.siikaniemi(a)edu.hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 18.6.2019 mennessä valtuutettu Mari Rantasen ja perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen:

Suomessa arvioidaan olevan noin 10 000 silpomisen läpikäynyttä tyttöä ja naista. Silpomisen riskissä heitä arvioidaan olevan noin 650–3 080 riippuen siitä, huomioidaanko arviointilaskelmassa toisen polven ulkomaalaistaustaiset tytöt. Poikien ei-lääketieteellisiä ympärileikkauksia/silpomisia tehdään Suomessa noin 400 vuosittain. Lasten silpomisen perinne heikentää naisten tasa-arvoa ja itsemääräämisoikeutta sekä aiheuttaa terveydellisiä ja sosiaalisia haittoja. Huolestuttavia viestejä kuuluu myös siitä, että koulujen loma-aikoina lapsia saatetaan lomamatkoilla silpoa. Vaaravyöhykkeellä arvioidaan olevan jopa 3000 tyttöä. Suomessa ei edelleenkään ole käyty yhtään oikeusistuntoa lapsen silpomisesta, vaikka Suomessa arvioidaan olevan tuhansia silvottuja lapsia. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki laatii koko kaupungin laajuisen lasten sukuelinten silpomisen ennaltaehkäisytoimintasuunnitelman toimenpiteineen. Toimintasuunnitelmaan tulee myös sisällyttää toimenpiteet siitä, millä tavoin kaupunki voi olla mukana saattamassa näitä törkeän pahoinpitelyn tunnusmerkistön omaavia tekoja rikosoikeudelliseen vastuuseen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leeni Siikaniemi, opetuskonsultti, puhelin: 310 86212
leeni.siikaniemi(a)edu.hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 174

**Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Paavo Arhinmäen valtuustoaloitteesta lapsiperheiden
liikuntamahdollisuuksien tarjoamiseksi lähikouluissa viikonloppui-
sin**

HEL 2019-003282 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi aloitteesta seuraavan lausunnon:

Kasvatus ja koulutuslautakunta kannattaa valtuustoaloitetta, jossa kaupunki tarjoaisi lapsiperheille matalan kynnyksen maksuttomia tai edullisia liikuntapalveluita lähikoulujen liikuntasaleissa. Aloitteen mukaiset palvelut, tilat ja olemassa olevien liikuntavarusteiden käyttö mahdollistaisi lasten ja vanhempien yhteiset liikuntaharrastusmahdollisuudet viikonloppuisin lähialueella.

Kaupunkistrategian kärkihankkeen, liikkumishojelman, tavoitteena on saada kaupunkilaiset liikkumaan enemmän ja istumaan vähemmän. Päämääränä on, että liikkuminen Helsingissä on helppo, sujuva ja houkutteleva arjen valinta. Jo vähäisellä arki- ja hyötyliikumisella on terveyttä ja hyvinvointia edistäviä vaikutuksia erityisesti niiden henkilöiden osalta, jotka liikkuvat vähän.

Kaupunkistrategian mukaan kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Helsinki tukee asukkaiden ja yhteisöjen alueellista oma-aloitteellisuutta ja yhteistoimintaa. Tasavertaisten mahdollisuuksien luomiseksi kaupunki varmistaa, että sen tiloja on helppoa ja turvallista käyttää koulutus-, kulttuuri- ja kansalaistoimintaan. Lapsia ja nuoria liikutetaan yhä enemmän kiinteänä osana heidän arkeaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.

Aloitteen mukainen toimintamalli tulee suunnitella yhteistyössä eri toimialojen, alueen asukkaiden ja mahdollisten yhteistyökumppanien kanssa niin, että toiminnan kustannukset ja kynnys osallistumiseen pysyvät matalana. Kokeilu alkaisi muutamassa liikuntasalissa ja laajeni saatavien kokemusten pohjalta usealle alueelle.

Koulujen liikuntatilat ovat viikonloppuisin kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden hallinnassa ja liikuntavälineet ja varusteet koulun toiminnan irtaimistoa. Toimintamalli vaatii yhteistä sopimista tilojen varaamisesta, varusteiden käytöstä, ohjauksesta ja valvonnasta käytön aikana, hankkeen rahoituksesta sekä kouluille maksettavista korvauk-

28.05.2019

sista siivouksesta ja välineiden lisääntyneestä käytöstä johtuvasta kulumisesta ja rikkoutumisesta.

Aloite tukee liikunnallisen elämäntavan omaksumista ja edistää yhdessä tekemisen kulttuuria alueella.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Liitteet

1 Aloite arhinmäki 20190313.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 31.5.2019 mennessä kaupunginhallitukselle valtuutettu Paavo Arhinmäen ja 20:n muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa esitetään, että Helsinki ryhtyy itse tai yhteistyökumppanien avulla tarjoamaan viikonloppuisin liikuntamahdollisuuksia lapsiperheille koulujen liikuntasaleissa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Liitteet

1 Aloite arhinmäki 20190313.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 175

Kontulan ala-asteen ja esiopetuksen lisätilojen tarveselvityksen hyväksyminen ja kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto hanke-suunnitelmasta

HEL 2019-003066 T 10 06 00

Päätös

A

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Kontulan ala-asteen ja esiopetuksen lisätilojen tarveselvityksen (Liite 1).

B

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi liitteen 2 mukaisesta, 15.4.2019 päivätystä hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon ja lausuu lisäksi seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kuitenkin edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Erityisesti tulee varmistaa ääneneristyksen ja -vaimennuksen huolellinen toteutus. Myös valaistukseen ja turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota hankkeen kustannusseurantaan ja laadunvalvontaan koko prosessin ajan. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Myös aikataulun pitävyydestä on huolehdittava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida henkilökunnan ja lasten näkemykset tilojen kehittämisessä.

Hanke on esitelty 25.4.2019 kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstölle. Työsuojelun lausunto on otettu huomioon suunnittelussa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Paula Heikkinen, projektiarkkitehti, puhelin: 31022374

28.05.2019

Asia/14

paula.heikkinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kontulan ala-asteen ja esiopetuksen lisätilat, tarveselvitys
- 2 Hankesuunnitelma_Rintinpolku 4_190415
- 3 Kontulan ala-asteen ja esiopetuksen lisätilat, työsuojelun lausunto

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
- B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukonaisuus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa Kontulan ala-asteen ja esiopetuksen lisätilojen hankesuunnitelmasta.

Kontulan ala-asteen ja esiopetuksen lisätilat toteutetaan tilaelementtiratkaisuna aikataulullisista syistä. Paviljonkirakennus osoitteessa Rintinpolku 4 valmistuu 1.8.2019 ja se vuokrataan 5 vuoden ajaksi.

Kontulan ala-asteen ja esiopetuksen lisätiloissa on 42–50 lasta esiopetuksessa. Tämän lisäksi tilat luovat oppimisympäristön noin 50 oppilaalle.

Tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö. Tilat tukevat monialaista oppimista ja yhteisöllisyyttä. Lisäksi ne lisäävät yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä.

Nykyiset tilat ovat riittämättömät kasvavalle lapsimäärälle

Lisätilapaviljonkiin tulevat esi- ja perusopetuspaikat kattavat alueen palvelutarpeen. Lisätilat rakennetaan Kontulan ala-asteen viereen, missä ne palvelevat erityisesti lähialueiden lapsia ja heidän perheitään.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelujen tarvetta ja tilapaikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Näin voidaan huomioida alueiden palvelutarpeet. Muutosten yhteydessä koko varhaiskasvatus- ja perusopetusalueen palveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena. Palveluverkkoa suunnitellaan siten, että perheiden tarpeisiin voidaan vastata lähipalveluperiaatteella mahdollisimman hyvin.

Strategian mukaiset ja riittävät lisätilat tukevat lasten arkea

Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut ovat perheille arjen lähipalvelu. Esi- ja perusopetuspaikkojen lisääminen vahvistaa strategian mukaisia lähipalveluja sekä tukee lasten ja perheiden arkea.

Lapsen näkökulmasta esiopetus- ja koulupaikka omalla asuinalueella mahdollistaa kaverisuhteiden muodostumisen lähellä kotia. Liikkuminen omalla alueella lisää turvallisten reittien oppimista pienestä pitäen. Esi- ja perusopetustilat suunnitellaan esteettömiksi ja kaikille lapsille sopivaksi, kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Lapset ja perheet osallistetaan toiminnan suunnitteluun. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen. Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista sekä lisätään korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Tilat mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelman toteuttamisen

Nykyiset ala-asteen tilat ovat riittämättömät kasvavalle käyttäjämäärälle eivätkä ne vastaa varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelman mukaisia toiminnallisia tavoitteita. Hankkeessa toteutettavat tilat muodostavat pedagogisesti monipuolisen, tarkoituksenmukaisesti mitoitettun ja joustavan oppimisympäristön. Tilat suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoitusperiaatteiden ja suunnitteluohjeiden mukaan ja ne mahdollistavat varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmien tavoitteiden toteuttamisen.

Lisätilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Vuokranmaksun perusteena on 375 htm². Kaupunkiympäristön toimialan laskelman arvioitu tilakustannus käyttäjälle on 41,90 euroa/htm²/kk. Arvioidut vuokratulot ovat noin 188 555 euroa/vuosi. Vuosittaiset toimintakustannukset ovat noin 692 649 euroa/vuosi. Muuttokustannusarvio on noin 5 800 euroa ja käynnistämiskustannuksia varataan noin 60 000 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Kahden yksikön yhteistilat ovat kustannuksiltaan taloudellinen ratkaisu.

Osallistaminen ja hankkeen yhteisvalmistelu

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen yhteistyönä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää lisätiloista

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Paula Heikkinen, projektiarkkitehti, puhelin: 31022374
paula.heikkinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kontulan ala-asteen ja esiopetuksen lisätilat, tarveselvitys
- 2 Hankesuunnitelma_Rintinpolku 4_190415
- 3 Kontulan ala-asteen ja esiopetuksen lisätilat, työsuojelun lausunto

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
- B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus
Rakennetun omaisuuden hallinta Rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö
26.04.2019 § 10

HEL 2019-003066 T 10 06 00

Päätös

Rakennetun ympäristön hallintapäällikkö päättää hyväksyä osoitteen Rintinpolku 4 toteutettavien Kontulan ala-asteen ja varhaiskasvatuksen lisätilojen siirtokelpoisen paviljonkirakennuksen 15.4.2019 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 465 brm² ja hankkeen enimmäishinta on arvonlisäverottomana 786 400 euroa helmikuun 2019 kustannustasossa sisältäen investointikustannuksia 337 000 euroa (alv. 0 %).

Päätös tehdään ehdolla, että kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

Päätöksen perustelut

Koulun oppilasmäärän ja varhaiskasvatuksen hakijamäärän kasvusta johtuen Kontulan ala-asteen yhteyteen tarvitaan lisätilaa. Tilat tarvitaan syyslukukaudeksi 2019.

Toteutettavissa lisätiloissa on 100 tilapaikkaa. Koulun käyttöön varataan alustavasti 50 paikkaa ja varhaiskasvatuksen esiopetuksen käyttöön 50 paikkaa. Käyttäjätahojen keskinäinen suhde voi jatkossa vaihdella.

Lisätilat hankitaan vuokraamalla tarvittava määrä siirtokelpoista paviljonkitilaa. Tilapäinen paviljonkipäiväkoti vuokrataan 60 kuukauden ajaksi.

Lausunnot

Rakennukset ja yleiset alueet- palvelukokonaisuus on pyytänyt hanke-suunnitelmasta lausunnon kasvatus- ja koulutuslautakunnalta.

Hankkeen laajuus

Hankkeen laajuus on noin 465 brm², 375 htm².

Kustannukset

Kustannusarvion 16.4.2019 mukaan hankkeen kokonaiskustannus arvonlisäverottomana on yhteensä 786 400 euroa kustannustasossa 2/2019 (RI 104,0; THI 186,5).

Kokonaiskustannuksen sisältämä hankkeen vuokratilakustannus suunnitellun 60 kuukauden ajalle on arvonlisäverottomana 449 400 euroa.

Kokonaiskustannus sisältää investointikustannuksia yhteensä 337 000 euroa. Investointikustannuksiin sisältyvät rakennuttamis- ja suunnittelukustannukset, maanrakennustyöt, tontin ulkopuoliset kaivutyöt, rakennuttajan erillishankinnat sekä lisä- ja muutostyövaraus.

Tilakustannus käyttäjälle

Hankkeen arvioitu tilakustannus on määritelty tilahankkeiden käsittelyohjeiden (Khs 14.12.2015) mukaan.

Arvioitu tilakustannus käyttäjälle on yhteensä 41,90 euroa/htm²/kk, 15 713 euroa/kk. Tästä siirtokelpoisen rakennuksen sisäänvuokra on 19,97 euroa/htm²/kk, perustamiskustannusten perusteella laskettu lisävuokra 16,15 euroa/htm²/kk ja ylläpitovuokra 5,78 euroa/htm²/kk. Vuokran perusteena on 375 htm². Vuokra-aika on 60 kuukautta, joten tilakustannus on yhteensä 942 780 euroa.

28.05.2019

Hankkeen rahoitus

Rakennuksen sisäänvuokra maksetaan käyttötalousmäärärahoista.

Hankkeen rakennuttamiskustannukset ja maanrakennustyöt rahoitetaan talousarvion talonrakennus-hankkeiden rakentamishjelman alakohtalle 8020206 osoitetuista kohdentamattomista korjaus-määrärahoista.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Hankkeen toteutusvastuu on kaupunkiympäristötoimialan rakennukset ja yleiset alueet- palvelukokonaisuudella. Rakennuksen ylläpidosta vastaa kaupunkiympäristötoimialan ylläpitopalvelu.

Hanke on tavoitteena toteuttaa siten, että tilat ovat käytettävissä elokuussa 2019.

Lisätiedot

Juha Aaltonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 21008
juha.aaltonen(a)hel.fi

§ 176

Tarveselvitys Kaarelanraitin päiväkodista ja Kannelmäen peruskoulun Kaarelan raitin toimipisteestä

HEL 2019-005682 T 10 06 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi uudisrakennuksen tarveselvityksen osoitteeseen Kaarelanraitti 1, liitteen mukaisena.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Sari Lehtonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 15124
sari.k.lehtonen(a)hel.fi
Raila Tiainen-Ala-Maunus, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 41222
raila.tiainen-ala-maunus(a)hel.fi
Arjariitta Heikkinen, perusopetuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 71765
arjariitta.heikkinen(a)hel.fi
, puhelin

Liitteet

- 1 Kaarelanraitti-tarveselvityslomake
- 2 Tilaohjelma-Kaarelanraitti

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kannelmäen peruskoulun Kaarelanraitin toimipisteen nykyiset tilat on rakennettu vuonna 1955. Rakennus on teknisen käyttöikänsä päässä.

Kaarelanraitin päiväkodin ja Kannelmäen peruskoulun Kaarelan raitin toimipisteen uudisrakennushankkeelle on vuoden 2018 talousarvion investointiohjelmassa varattu määrärahat vuosille 2020-2021.

Hankkeessa toteutetaan tilat päiväkodin ja peruskoulun käyttöön. Uudisrakennuksessa on tilat 210 päiväkotilapselle ja 120:lle perusopetuksen oppilaalle luokka-asteella 1-2.

28.05.2019

Alueella sijaitsevien päiväkotien Hakuninmaan ja Vuorilinnan tilat vaativat laajaa korjausrakentamista lähiaikoina. Päiväkotien toiminnan keskittämistä on suunniteltu valmistuviin uusiin tiloihin yhteistyössä palveluverkkotiimin ja aluepäälliköiden kanssa. Luopumista nykyisistä tiloista tarkastellaan palvelutarpeen näkökulmasta hankkeen edetessä ja niistä tehdään päätökset erikseen.

Uudisrakentamisen yhteydessä voidaan toteuttaa tilat, jotka nykyistä paremmin tukevat opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteuttamista. Tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö, joka tukee monialaista oppimista, yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä. Iltapäiväkerhotoimintaa on mahdollista järjestää rakennuksen tiloissa.

Peruskoulun toimipisteen ja päiväkodin tilat ovat liikenteellisesti hyvin saavutettavissa. Suunnittelussa varmistetaan turvalliset kulkuyhteydet koululle ja päiväkodille.

Nykyiset tilat ovat riittämättömät kasvavalle lapsimäärälle

Kaarelan alueella (Kannelmäki Hakuninmaa, Maununneva) on vuonna 2016 tehty alueellinen palvelutilaverkkotarkastelu, jossa selvitettiin väestön kasvun aiheuttamaa palvelutilojen tarvetta sekä nykyisin käytössä olevien tilojen kuntoa. Tarkastelun perusteella esitettiin Kaarelanraitin hankkeen toteuttamista em. laajuudessa. Palveluverkon suunnittelussa on otettu huomioon rakenteilla ja olemassa oleva tilakapasiteetti. Kannelmäen peruskoulun Kaarelan raitin toimipisteen laajuudessa otetaan huomioon koko palvelualueen pitkän tähtäimen kehitys: väestöennuste, asuin- ja liikerakentaminen ja liikennejärjestelyt.

Kaarelanraitin hankkeessa päiväkotitilat ja koulutilat voidaan sijoittaa samaan kokonaisuuteen turvallisesti ja toimivasti. Tilojen toteutus samaan yhteyteen luo edellytykset kasvatuksen ja opetuksen jatkumolle.

Strategian mukaiset ja riittävät väistö- ja lisätilat tukevat lasten ja nuorten arkea

Uudishanke mahdollistaa strategianmukaisten lähipalveluiden tarjoamisen Kannelmäen alueella, millä parannetaan lasten, nuorten ja perheiden arkea. Sujuvat yhteydet Kannelmäen peruskoulun muihin toimitiloihin edistävät yhteisöllisyyttä ja yhtenäistä opintopolkua. Varhaiskasvatus- ja peruskoulupalvelut ovat perheille arjen lähipalvelu.

Lapsen näkökulmasta päiväkotipaikka omalla asuinalueella mahdollistaa kaverisuhteiden muodostumisen lähellä kotia ja tutustumisen ja liikumisen omalla alueella. Oman alueen tuntemus lisää turvallisten reitien oppimista pienestä pitäen. Tilat suunnitellaan esteettömiksi ja kai-

28.05.2019

kille lapsille ja nuorille sopiviksi, lapsen ja nuoren kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Päiväkotien ja koulujen toiminnan suunnitteluun osallistetaan lapset ja perheet. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen alueella.

Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Tilat mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelmien toteuttamisen

Kannelmäen peruskoulun Kaarelan raitin toimipisteen nykyiset tilat eivät täytä kaikilta osin uuden opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman toiminnalle asettamia vaatimuksia.

Uudisrakennuksen suunnittelu toteutetaan kaupungin suunnitteluohjeiden ja valtakunnallisten määräysten mukaan. Liitteenä olevaa tilaohjelmaa käytetään uudisrakennuksen suunnittelun pohjana. Päiväkodin ja koulun sisätilat ja aidattu ulkopiha luovat yhtenäisen oppimisympäristön talon kaikille käyttäjille. Tilasuunnittelussa varaudutaan myös asukaskäyttöön, joka otetaan huomioon kulunvalvonnan suunnittelussa.

Kaarelanraitin hankkeessa toteutetaan tilat ala-asteelle ja päiväkodille, joissa pedagogisesti monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat edistävät toimintaa ja takaavat oppilaille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa. Tilojen suunnittelun ja toimintojen sijoittelun lähtökohtana on käyttäjien päivittäisen toiminnan sujuvuus sekä pedagogiset tarpeet ja tilojen tehokas käyttö. Nykyaikainen oppimisympäristö ja tarjoaa mahdollisuudet yhteistyöhön ja monipuolisten työtapojen käyttöön. Suunnitteluratkaisussa tulee ottaa huomioon erilaisia tilojen toiminnallisuuteen, laatuun ja toimivuuteen vaikuttavia teemoja, kuten joustavuus, esteettömyys, saavutettavuus, viihtyisyys, ekologisuus, valaistus, akustiikka, ergonomia, esteettisyys, valvottavuus, siivottavuus, ja sisäilman laatu. Kaikkia tiloja voidaan käyttää oppimisympäristönä ja ne sijoitetaan siten, että liikkuminen ei aiheuta ruuhkia ja melua. Tilat varustetaan toimintoihin tarvittavalla tekniikalla.

Suunnitelmia tulee tarkastella suunnittelun aikana esteettömyysnäkökulmasta kaupungin esteettömyyslinjausten mukaisesti. Hankkeen yhteydessä toteutetaan induktiosilmukka kouluisännän palvelupisteen ympärille ja saliin. Myös opasteet uusitaan (ulko- ja sisäopasteet) esteettömyysnäkökulma huomioiden.

Koko rakennuksen akustiikkaan sekä ääneneristykseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tilojen akustiikan tulee olla käyttötarkoituksenmukainen ja sen toteutus edellyttää hyvin toimiakseen ammattitaitoista akus-

tista suunnittelua. Myös valaistukseen kiinnitetään huomiota. Toimivalla valaistuksella tuetaan monipuolisia oppimisentiloja.

Muunneltavuus mahdollistaa tilojen tehokkaan käytön myös kulttuuri-, liikunta- ja muiden tilaisuuksien järjestämiseen. Lisäksi tarkoituksenmukaisella ja turvallisella tilasuunnittelulla tuetaan tilojen aktiivista asukaskäyttöä.

Kaarelanraitin päiväkodin ja alaluokkien tilatarpeet esitetään huoneti-laohjelmassa. Esiopetustilat toteutetaan Helsingin päiväkotien suunniteluohjeita soveltaen siten, että tilat ovat monimuotoiset ja joustavat sekä mahdollistavat pienryhmätoiminnan.

Piha-alueet peruskorjataan ja varustetaan uusin leikkivälinein edistämään liikunnallisuutta ja opetus suunnitelman tavoitteita. Pihan suunnittelussa ja varustelussa otetaan huomioon turvallisuus, valvottavuus, yhteisöllisyys, liikunnallisuus ja pihan monipuolinen käyttö oppimistilana. Piha tarjoaa sekä rakennuksen käyttäjille että alueen asukkaille monipuoliset leikki- ja liikuntaolosuhteet.

Päiväkodin ja koulun saattoliikenne ja huoltopiha suunnitellaan toisistaan erillisiksi.

Väistö- ja lisätilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Kaarelanraitin päiväkodin ja ala-asteen hanke on laajuudeltaan 2236 hym². Hankkeen kustannusarvio on kaupunkiympäristön 2.5.2019 antamien tietojen mukaan noin 15,3 milj. euroa ilman arvonnalisäveroä.

Perusparannushankkeen arvioitu vuokravaikutus on noin 996 970 euroa vuodessa, siivouskustannusarvio on noin 81 396 euroa vuodessa, muuttokustannusarvio on noin 13 500 euroa. Käynnistämiskustannuksia varataan 321 000 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Päiväkodin ja ala-asteen toiminta samassa rakennuksessa on toimintakustannuksiltaan taloudellinen ratkaisu.

Osallistaminen ja muu yhteisvalmistelu

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön toimialan ja kasvatuksen- ja koulutuksen toimialan yhteistyönä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala korostaa, että hankkeen jatko suunnittelussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida opettajien ja opiskelijoiden näkemykset tilojen kehittämisessä.

28.05.2019

Osallistavalla suunnittelulla ohjataan käyttäjiä aktiivisesti osallistumaan oman työn ja toimintaympäristönsä sekä asukkaita oman ympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää lisätiloista

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Kaupunkiympäristön toimiala selvittää väistötilaratkaisua hankesuunniteluvaiheessa. Alustavasti on sovittu, että uudisrakentamisen aikana opetus järjestetään viereisellä urheilukentällä paviljongeissa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Sari Lehtonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 15124
sari.k.lehtonen(a)hel.fi
Raila Tiainen-Ala-Maunus, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 41222
raila.tiainen-ala-maunus(a)hel.fi
Arjariitta Heikkinen, perusopetuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 71765
arjariitta.heikkinen(a)hel.fi
, puhelin

Liitteet

- 1 Kaarelanraitti-tarveselvityslomake
- 2 Tilaohjelma-Kaarelanraitti

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

§ 177

Päiväkoti Lakan ja daghemmet Botbyn lisätilojen tarveselvityksen hyväksyminen ja lausunto hankesuunnitelmasta

HEL 2019-003069 T 10 06 00

Päätös

A

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi päiväkoti Lakan ja daghemmet Botbyn lisätilojen tarveselvityksen (liite 2).

B

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi liitteen 1 mukaisesta, 25.3.2019 päivätystä hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon ja lausuu lisäksi seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Erityisesti ääneneristyksen ja -vaimennuksen huolellinen toteutus tulee varmistaa. Myös valaistukseen tulee kiinnittää huomiota, ja tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota hankkeen kustannus seurannan ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin aikana. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Myös aikataulun pitävyydestä on huolehdittava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida henkilöstön ja lasten näkemykset tilojen kehittämisessä.

Kasvatus- ja koulutustoimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö tarkastelee hanketta toukokuussa 2019. Työsuojelun lausunto otetaan huomioon suunnittelussa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leena Kalalahti, suunnittelija, puhelin: 040 760 2515
leena.kalalahti(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

- 1 Hankesuunnitelma lpk Lakka ja dh Botby
- 2 Tarveselvitys_lpk Lakka ja dh Botby väistö- ja lisätilojen TS

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
- B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa osoitteeseen Sinivuokonpolku 9 rakennettavasta päiväkotikiertokoti Lakan ja daghemmet Botbyn hankkeen hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma koskee palvelu- ja tilojen hankkeena toteutettavia väistö- ja lisätiloja.

Tilaratkaisun tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö, joka tukee monialaista oppimista, yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä.

Päiväkotikiertokoti (lpk) Lakan ja daghemmet (dh) Botbyn väistö- ja lisätilat toteutetaan tilaelementtiratkaisuna aikataulullisista syistä. Tilat otetaan käyttöön 1.8.2019 ja niitä käytetään pysyvän rakennuksen valmistumiseen asti.

Alueella on palvelutarvetta enemmän kuin paikkoja päiväkodeissa. Hanke mahdollistaa varhaiskasvatuksen osallistumisasteen lisäämisen sekä lähipäiväkotikiertokotiin siirtymisen. Tällä hetkellä lapsia on varhaiskasvatuksessa myös alueen ulkopuolella. Lpk Lakan ja dh Botbyn väistö- ja lisätiloissa on tilat noin 120 lapselle. Paikkamäärä lisääntyy noin 50 lapsella. Paikkamäärä tarkennetaan hankkeen valmistuttua.

Hankkeen tarpeellisuus

Väistö- ja lisätilat sijaitsevat Itäkeskuksen läheisyydessä, jossa ne palvelevat erityisesti Itäkeskuksen sekä Marjaniemen ja lähialueiden lapsia ja heidän perheitään.

Kasvatuspalvelujen tarvetta ja tilapaikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Muutosten yhteydessä koko varhaiskasvatusalueen palveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena. Palvelu-

verkkoa suunnitellaan siten, että perheiden tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman hyvin lähipäiväkoti periaatteella.

Lpk Lakka ja dh Botby toimivat nykyisin osoitteessa Kauppakartanonkatu 16. Tilat tullaan purkamaan vuoden 2020 alussa. Toimintaa ei voida siirtää alueen muihin päiväkoteihin, vaan toiminnalle tarvitaan elokuusta 2019 alkaen korvaavat väistötilat, kunnes uudet korvaavat tilat valmistuvat. Lpk Lakan paikkojen määrä on 46 ja dh Botbyn 28 paikkaa.

Väistö- ja lisätilapaviljonki sijoitetaan osoitteeseen Sinivuokonpolku 9 noin kahdeksi vuodeksi turvaamaan sekä alueen varhaiskasvatuspalveluita että väistötilaksi lpk Lakalle ja dh Botbylle.

Dh Botby siirtyy väistö- ja lisätilasta osoitteeseen Kukkaniiyntyntie 19 valmistuvaan Kukkaniiyty-Blomängenin korvaavaan uudisrakennukseen, joka valmistuu vuonna 2021.

Lpk Lakan toiminta siirtyy paviljongista samalle tontille vuonna 2021 valmistuvaan uudisrakennukseen. Samaan rakennukseen lpk Lakan kanssa siirtyy myös lpk Vaapukan, lpk Mustikan ja Roihuvuoren ala-asteen koulun Sinivuokonpolun toimipaikan toiminta.

Strategian mukaiset ja riittävät väistö- ja lisätilat tukevat lasten arkea

Lisätilat mahdollistavat strategianmukaisten lähipalveluiden tarjoamisen Vartiokylän alueella ja parantavat näin lasten ja perheiden arkea. Turvalliset, terveelliset ja riittävät väistö- ja lisätilat luovat hyvät edellytykset lpk Lakan ja dh Botbyn toiminnalle pysyvien tilojen valmistumiseen saakka.

Varhaiskasvatuspalvelut ovat perheille arjen lähipalvelu. Hanke lisää varhaiskasvatuspaikkoja alueella.

Lapsen näkökulmasta päiväkotipaikka omalla asuinalueella mahdollistaa kaverisuhteiden muodostumisen lähellä kotia sekä tutustumisen ja liikkumisen omalla alueella. Oman alueen tuntemus lisää turvallisten reittien oppimista pienestä pitäen. Tilat suunnitellaan esteettömiksi ja kaikille lapsille ja nuorille sopiviksi, lapsen ja nuoren kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Päiväkotien toiminnan suunnittelussa osallistetaan alueen lapsia ja perheitä. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen alueella sekä varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamisen.

Hankkeessa toteutetaan tilat päiväkodeille, jossa pedagogisesti monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat edistävät toimintaa sekä takaavat lapsille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa. Tilat

suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoituseriaatteiden ja suunnitteluohjeiden mukaan.

Väistö- ja lisätilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Väistötiloista perittävä vuokra on sama kuin purettavasta rakennuksesta peritty vuokra. Tämän tason ylittävä väistötilakustannus peritään erillisenä määräaikaisena korvauksena rakentamisen jälkeisen vuokran yhteydessä. Alustava arvio tilaelementtirakennuksen kokonaisvuokrasta on noin 44 217 €/kk, eli 530 603 € vuodessa. Vuokra on 39,84 €/htm²/kk. Väistö- ja lisätilan vuokravaikutus kohdennetaan hankkeen valmistuttua.

Siivouskustannusarvio on noin 50 000 euroa/vuosi. Muuttokustannusarvio on noin 21 000 euroa ja käynnistämiskustannuksiin varataan noin 135 000 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Toimintakustannukset nousevat tulevan hankkeen osalta noin 510 000 euroa/vuosi.

Aikaisemmat päätökset, kuuleminen, osallistaminen ja muu yhteisvalmistelu

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto käsitteli dh Botbyn tilatarpeet 5.2.2019.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi 5.3.2019 tarveselvityksen päiväkotivaapukan, päiväkotivaapukan, päiväkotivaapukan ja Roihuvuoren ala-asteen koulun Sinivuokonpolun toimipaikan korvaavasta uudisrakennuksesta. Tarveselvityksessä ilmeni lpk Lakan ja dh Botbyn väistötilatarpeet.

Henkilökuntaa on kuultu 13.2.2019 pidetyssä vuoden 2019 tilaelementtihankkeita koskevassa tiedotustilaisuudessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää lisätiloista

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leena Kalalahti, suunnittelija, puhelin: 040 760 2515
leena.kalalahti(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma lpk Lakka ja dh Botby
- 2 Tarveselvitys_lpk Lakka ja dh Botby väistö- ja lisätilojen TS

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
- B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 04.04.2019
§ 43

§ 178

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Tahvonlahden ala-asteen perusparannuksen ja laajennuksen sekä päiväkotitahvonlahden korvaavien tilojen hankesuunnitelmasta

HEL 2019-002239 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle puoltavan lausunnon 22.3.2019 päivätystä Tahvonlahden ala-asteen perusparannuksen ja laajennuksen sekä päiväkotitahvonlahden korvaavien tilojen hankesuunnitelmasta ja lausuu lisäksi seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Toteutussuunnittelussa tulee edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Erityisesti ääneneristykseen ja -vaimennukseen sekä valaistukseen tulee kiinnittää huomiota. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi. Lisäksi pihan jalankulkuväylien valaistukseen tulee kiinnittää huomioita, erityisesti niiden ollessa liikenteen läheisyydessä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota hankkeen kustannusseurannan, suunnittelun ohjauksen ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin ajalta. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Myös aikataulun pitävyydestä on huolehdittava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida henkilöstön ja lasten näkemykset tilojen kehittämisessä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö on antanut 4.9.2018 hankesuunnitelmasta lausunnon, joka on liitteenä. Lausunto tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Pirjo-Riitta Sihvonen, suunnittelija, puhelin: 310 43229
pirjoriitta.sihvonen(a)hel.fi
Taina Tervonen, perusopetuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 83013
taina.tervonen(a)hel.fi
Ritva Lavinto, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 56407
ritva.lavinto(a)hel.fi

Liitteet

1 Tahvonlahden Hansu 22.3.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet jaosto on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa osoitteessa Gunnillantie 10 sijaitsevasta Tahvonlahden ala-asteen ja päiväkotitahvonlahden tiloja koskevat hankesuunnitelmasta.

Hankesuunnitelma koskee Tahvonlahden koulun perusparannus ja laajennusosan toteuttamista ja päiväkotitahvonlahden korvaavia tiloja.

Hankkeen yhteydessä piha-alue uudistetaan Tahvonlahden ala-asteen nykyiselle tontille. Perusparannus- ja laajennusosaan toteutetaan uusi joustava oppimisympäristö sekä nykyvaatimusten mukaiset aulatilat sekä ruokailutilat, jotka ovat ala-asteen ja varhaiskasvatuksen yhteiskäytössä. Liikunta-, ruokailu- ja näyttämötilat toimivat joustavana toimintaympäristönä sekä monipuolisena tapahtumien järjestelypaikkana.

Hankkeen yhteydessä yhteisillä sosiaali- ja työskentelytiloilla edistetään henkilökunnan yhteisöllisyyttä, yhteistyötä ja tilankäytön tehokkuutta.

Kaupunkiympäristön asiantuntijoiden mukaan nykyinen Tahvonlahden ala-asteen koulurakennus on laajan perusparannuksen tarpeessa ja päiväkotitahvonlahden kiinteistön tekninen kunto on niin heikko, ettei sitä kannata peruskorjata.

Hankkeen perustelut ja väestömuutos

Perusparannus- ja laajennushanke sijaitsee Laajasalossa Tahvonlahden alueella, jossa ne palvelevat erityisesti Tahvonlahden ja sen lähialueiden lapsia ja heidän perheitään.

Tahvonlahden oppilaaksiottoalueella asuvien peruskouluikäisten lasten määrä kasvaa n. 800 lapsella vuoteen 2025 mennessä. Nykyinen Tahvonlahden ala-aste on mitoitettu 270 oppilaalle. Hankkeen myötä toteutetaan 230 oppilaspaikkaa lisää, jolloin kokonaisoppilasmäärä tulee olemaan 500. Tämän lisäksi tarvitaan myös väliaikaisia koulutiloja

350:lle oppilaalle Kruunuvuorenrannan koulurakennuksen valmistumiseen saakka vuonna 2025.

Tahvonlahden ala-asteen oppilaat tulevat kouluun pääosin Tahvonlahden alueelta. Painotettuun kolmannelta luokalta alkavaan liikunnanopetukseen hakeutuu oppilaita laajemmin Kaakkois-Helsingin alueelta.

Väestöennusteen vuosille 2018–2027 mukaan alueen 1–6-vuotiaiden lapsimäärä kasvaa 1200:lla lapsella. Uudessa päiväkotirakennuksessa on 200 tilapaikkaa, nykyisessä on 101, joten hanke tuottaa 99 lisäpaikkaa. Tilapaikkamäärän kasvu huomioidaan alueen palveluverkkotarkastelun yhteydessä. Uudishanke mahdollistaa varautumisen varhaiskasvatukseen osallistumisasteen lisäämiseen sekä lähipäiväkotikäytännön siirtymiseen.

Tahvonlahden ala-aste ja päiväkotitoimi on liikenteellisesti hyvin saavutettavissa. Suunnittelussa varmistetaan turvalliset kulkuyhteydet kouluun ja päiväkotiin.

Perusparannuksen ja laajennuksen tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö, joka tukee monialaista oppimista, yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä. Osa tiloista on asukaskäytössä arki-iltaisina, viikonloppuisin ja loma-aikoina. Lisäksi osa kiinteistöstä voi toimia majoituskouluna isojen tapahtumien yhteydessä.

Strategian mukaiset ja riittävät tilat tukevat lasten ja perheiden arkea

Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut ovat perheille arjen lähipalvelu, jotka lisääntyvät hankkeen myötä alueella.

Lapsen näkökulmasta päiväkotipaikka omalla asuinalueella mahdollistaa kaverisuhteiden muodostumisen lähellä kotia ja tutustumisen ja liikumisen omalla alueella. Oman alueen tuntemus lisää turvallisten reittien oppimista pienestä pitäen. Tilat suunnitellaan esteettömiksi ja kaikille lapsille ja nuorille sopiviksi, lapsen ja nuoren kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Päiväkotien ja koulujen toiminnan suunnitteluun osallistetaan lapset ja perheet. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen alueella.

Tilajärjestelyin luodaan oppimista ja opetussuunnitelman tavoitteita tukeva oppimisympäristö. Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Hankkeen sisällöstä

28.05.2019

Nykyiseen rakennukseen tehdään laaja tekninen perusparannus ja laajoja tilamuutoksia, jotka mahdollistavat opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteuttamisen, tarkoituksenmukaisen ja monipuolisemman tilojen käytön. Oppilaiden wc-tiloja rakennetaan lisää, rakennuksen paloturvallisuutta ja esteettömyyttä parannetaan, uusitaan ilmanvaihtojärjestelmä, lämpö-, vesi-, viemäri- ja sähköjärjestelmät sekä valaistusuusitaan. Salaojajärjestelmään tehdään parannuksia ja julkisivupinnoite uusitaan kokonaisuudessaan.

Hankkeessa rakennusta laajennetaan nykyvaatimusten ja määräysten mukaiseksi. Hankesuunnittelussa on huomioitu eri tilojen osittainen asukaskäyttö koulu- ja päiväkotiajan ulkopuolella.

Toiminnalliset tilamuutokset

Uusi opetussuunnitelma ohjaa opetusmenetelmiä avoimempaan ja yhteistyökeskeisempään suuntaan. Tahvonlahden ala-asteen laajennukseen toteutetaan tilat, jotka ovat pedagogisesti monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja edistävät opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Perusparannus ja laajennus tarjoavat oppilaille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa ja mahdollisuudet yhteistyöhön ja monipuolisten työtapojen käyttöön. Tilat suunnitellaan kaupunkitasaisten mitoituseriaatteiden ja opetussuunnitelman vaatimusten mukaisiksi.

Varhaiskasvatuksen tilasuunnittelua on ohjannut 'Päiväkodin käsikirjan' periaatteet, saadut kokemukset tiloista ja noudatettavat terveellisyyden ja turvallisuuden rakentamismääräysten uudisrakentamisella asetetut vaatimukset.

Tahvonlahden ala-asteen oppilaita ja päiväkodin lapsia sekä henkilökuntaa on osallistettu rehtorin ja päiväkodin johtajan toimesta. Osallistamisen tulokset on koordinoitu suunnitelmiin toimialan järjestämässä käyttäjäkokouksissa.

Väistötilat

Hankkeessa tarvitaan kiinteistön peruskorjauksen ja laajentamisen ajaksi väistötilat Tahvonlahden ala-asteelle ja esikoululaisille. Päiväkoti ei tarvitse väistötiloja. Väistötarpeeksi on arvioitu 25 kuukautta. Koska aikatauluun ja toiminnalle sopivia tiloja ei ole alueella, väistötilat toteutetaan siirrettävinä väistötilapaviljonkeina. Väistön aikainen vuokra on sama kuin purettavasta rakennuksesta peritty vuokra. Tämän tason ylittävä väistötilakustannus peritään erillisenä määräaikaisena lisävuokrana rakentamisen jälkeisen vuokran yhteydessä, jonka kustannukset kaupunkiympäristön ilmoituksen mukaan ole vielä tiedossa. Laajennuksen myötä tilapäisistä lisätilajärjestelyistä voidaan luopua.

Tiloihin liittyvät kustannukset ja aikataulu

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa hankkeen toteutuksesta ja ylläpidosta.

Kustannusarvion mukaan hankkeen rakentamiskustannukset kustannustasossa 9/2018 ovat arvonlisäverottomana yhteensä 27 400 000 euroa (3 711 euroa/brm²). Hankkeen toteutuksen edellyttämä 27,4 miljoonan euron rahoitustarve otetaan huomioon rakentamishjelmaehdotuksessa.

Tahvonlahden ala-asteen nykyisen rakennuksen laajuus on 4 008 brm² ja laajennusosan 3 375 brm² eli kokonaislaajuus on 7 383 brm². Nykyinen päiväkotij sijaitsee koulun viereisellä tontilla ja sen laajuus on 842 brm².

Hankkeen pihan kokonaispinta-ala on 13 620 m², josta päiväkodin ai-dattu piha-alue on 3 920 m². Luvut eivät sisällä koulun kenttää eikä sisään-tulo ja lastauspihaa eikä saatto- ja pysäköintialuetta.

Laajennus- ja perusparannushankkeen arvioidut vuokratulot ovat noin 2 063 000 euroa vuodessa, mikä tarkoittaa nousua n. 1 160 000 euron vuokrannousua vuodessa. Kiinteistön tuleva vuokra on 27,48 euroa/htm²/kk, josta pääomavuokra 23,76 euroa/htm²/kk ja ylläpitovuokra 3,72 euroa/htm²/kk. Vuokranmaksun perusteena on 6 255 htm², pois-toaika on 30 vuotta ja tuottovaade 3 %. Lopullinen pääomavuokra tarkistetaan toteutuneiden kustannusten mukaan. Ylläpitovuokra tarkistetaan valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Toiminnan käynnistämiskustannuksiksi on arvioitu 600 000 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Tietohallinnon käynnistämiskustannuksiin varataan 150 000 euroa. Arvioidut muuttokustannukset ovat 150 000 euroa. Siivouskustannukset nousevat laajennuksen myötä arviolta 65 000 euroa.

Rakentaminen ajoittuu ajalle 6/2020-6/2022.

Tahvonlahden ala-astekoulun ja perusparannuksen ja laajennuksen sekä päiväkotij Tahvonlahden korvaavat tilat otetaan käyttöön 1.8.2021.

Kaupunginvaltuuston 29.11.2017 hyväksymässä talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosiksi 2018–2027 on hankkeen suunnittelulle ja toteutukselle varattu määrärahaa yhteensä 26 miljoonaa euroa siten, että hankkeen toteutus on vuosina 2020–2021.

Hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatus- ja koulutustoimialan yhteistyönä. Asiantuntijoina on kuultu rakennus-

28.05.2019

valvonnan, pelastuslaitoksen sekä ympäristöpalveluiden edustajia ja esteettömyysasiamiestä.

Aikaisemmat päätökset

Kasvatus ja koulutuslautakunta on hyväksynyt Tahvonlahden ala-as-teen perusparannuksen ja laajennuksen sekä päiväkotitahvonlahden korvaavien tilojen tarveselvityksen 18.12.2018.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Pirjo-Riitta Sihvonen, suunnittelija, puhelin: 310 43229
pirjoriitta.sihvonen(a)hel.fi
Taina Tervonen, perusopetuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 83013
taina.tervonen(a)hel.fi
Ritva Lavinto, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 56407
ritva.lavinto(a)hel.fi

Liitteet

1 Tahvonlahden Hansu 22.3.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 04.04.2019
§ 39

§ 179

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Mustakiven korttelitalon julkisivujen korjauksen hankesuunnitelmasta

HEL 2019-004708 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle puoltavan lausunnon Mustakiven korttelitalo, peruskoulun ja päiväkodin julkisivujen korjaaminen - hankkeen 21.3.2019 päivätyistä hankesuunnitelmasta. Korttelitalossa toimivat Puistopolun peruskoulu ja päiväkotiki Mustakivi. Lisäksi lautakunta lausuu seuraavaa:

Toteutuksen läpiviennissä tulee työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Toteutuksen aikaiseen turvallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Hankkeessa korjataan rakennuksen julkisivurakenteita koulun ja päiväkodin osalta. Tavoitteena on saada aikaan sisäilmaolosuhteiden tason nostaminen, sekä kiinteistön yleisilmeen kohottaminen. Hanke on puhtaasti kunnossapidollinen eikä siihen liity toiminnallisia muutoksia.

Hankesuunnitelman kustannusarvio on 1,7 milj. € ja vuokra vaikutus kasvatukseen ja koulutukseen toimialalle on 259 295 € vuodessa. Kasvatus- ja koulutuslautakunta huomauttaa, että koska hanke on sisäilman laatuun liittyvä, puhtaasti kunnossapidollinen toimenpide eikä siihen sisälly toiminnallisia muutoksia, siitä ei tulisi seurata kustannusvaikutusta toimialalle. Lisäksi lautakunta korostaa, että kunnossapidollisten hankkeiden aikataulu ja mahdolliset vuokra vaikutukset tulee ilmoittaa toimialalle riittävän aikaisin budjetointia varten.

Esittelijä

kasvatukseen ja koulutukseen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Sari Lehtonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 15124
sari.k.lehtonen(a)hel.fi
Kimmo Mustonen, perusopetuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 23148
kimmo.mustonen(a)hel.fi
Antti Lehto-Raevuori, varhaiskasvatukseen aluepäällikkö, puhelin: 310 62842
antti.lehto-raevuori(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma 13.3.2019 Mustakiven korttelitalo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 21.3.2019 päivätystä, osoitteessa Pohjavedenkatu 3 sijaitsevien peruskoulun ja päiväkodin julkisivujen korjauksen hankesuunnitelmasta.

Hankkeessa korjataan rakennuksen julkisivurakenteita koulun ja päiväkodin osalta. Tavoitteena on saada aikaan sisäilmaolosuhteiden tason nostaminen, sekä kiinteistön yleisilmeen kohottaminen.

Hankkeen toteuttamisessa pitää huomioida, ettei se saa aiheuttaa häiriötä toiminnalle.

Päätöshistoria:

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hyväksyä Mustakiven korttelitalo, peruskoulun ja päiväkodin julkisivujen korjaaminen -hankkeen 21.3.2019 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 4 965 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 1 715 000 euroa tammikuun 2019 kustannustasossa. Päätös tehtiin ehdolla, että kasvatuksen- ja koulutuksen toimiala antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Sari Lehtonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 15124
sari.k.lehtonen(a)hel.fi
Kimmo Mustonen, perusopetuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 23148
kimmo.mustonen(a)hel.fi
Antti Lehto-Raevuori, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 62842
antti.lehto-raevuori(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma 13.3.2019 Mustakiven korttelitalo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 180

Päiväkoti Vilppulan ja Suven väistötilojen tarveselvityksen hyväksyminen ja kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto hankesuunnitelmasta

HEL 2019-002830 T 10 06 00

Päätös

A

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi päiväkoti Vilppulan ja Suven väistötilan tarveselvityksen (liite 1).

B

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi liitteen 2 mukaisesta, 11.3.2019 päivätystä hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon ja lausuu lisäksi seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toiminnallisia tavoitteita. Myös tilojen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Erityisesti ääneneristyksen ja -vaimennuksen huolellinen toteutus tulee varmistaa. Myös valaistukseen tulee kiinnittää huomiota ja tilat sekä pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota hankkeen kustannusseurannan ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin aikana. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Myös aikataulun pitävyydestä on huolehdittava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida henkilöstön ja lasten näkemykset tilojen kehittämisessä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö tarkastelee hanketta toukokuussa 2019. Työsuojelun lausunto otetaan huomioon suunnittelussa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta huomauttaa lisäksi, että huolimatta kiinteistön omistussuhteesta ja siihen liittyvästä välivuokrauksesta, kaupunkiympäristön toimiala on kasvatus ja koulutus toimialan yhteistyökumppani tila-asioissa. Toimialan näkökulmasta kyseessä olevat tilat ovat rakennushankkeen vaatimat väistötilat, jolloin vuokranmaksu säilyy nykyisellään korvaavan hankkeen valmistumiseen asti.

28.05.2019

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo-Riitta Sihvonen, suunnittelija, puhelin: 310 43229
pirjoriitta.sihvonen(a)hel.fi
Ulla Peitsaari, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 58 349
ulla.peitsaari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 tarveselvitys Vilppulan ja Suven väistötilat
- 2 Kympin hansu 11.3.2019

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
- B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan lautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa osoitteeseen Vilppulantie 17 rakennettavasta päiväkodin hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma koskee paviljonkihankkeena toteutettavia tiloja.

Päiväkoti Vilppulan ja Suven väistötilat toteutetaan tilaelementtiratkaisuna aikataulullisista syistä. Paviljonkiratkaisuna toteutettavat tilat valmistuvat 1.8.2019 ja niitä käytetään pysyvien rakennusten valmistumiseen saakka.

Päiväkodin väistötilassa on noin 120 tilapaikkaa. Hanke ei tuota lisätilapaikkoja.

Tilaratkaisun tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö, joka tukee monialaista oppimista, yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä.

Hankkeen tarpeellisuus

Väistötilat sijaitsevat Malmin alueella ja ne palvelevat erityisesti Malmin ja sen lähialueiden lapsia ja heidän perheitään.

Kasvatuspalvelujen tarvetta ja tilapaikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Muutosten yhteydessä koko varhaiskasvatusalueen palveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena. Palveluverkkoa suunnitellaan siten, että perheiden tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman hyvin lähipäiväkoti periaatteella.

Päiväkoti Vilppulan nykyiset tilat sijaitsevat Heka-kiinteistön omistuksessa olevassa kiinteistössä ja päiväkoti Suomen tilat ovat kaupungin omistamassa kiinteistössä. Päiväkodeille on suunnitteilla korvaavat tilat talonrakentamishjelmassa. Molempien päiväkotien nykyisten tilojen kunto on heikko eikä ole taloudellisesti perusteltua tehdä vaadittavia laajoja korjaustoimenpiteitä. Päiväkotien toimintoja ei voida siirtää alueen muihin päiväkoteihin.

Varhaiskasvatus ja esiopetus alueen 5 (Latokartano-Malmi-Pukinmäki) väestöennusteen mukaan koko varhaiskasvatus- ja esiopetusalueen 1–6-vuotiaiden lasten määrä lisääntyy. Lisätiloilla taataan riittävät alueelliset palvelut.

Strategian mukaiset ja riittävät väistö- ja lisätilat tukevat lasten arkea

Väistötilat mahdollistavat strategianmukaisten lähipalveluiden tarjoamisen Malmin alueella ja parantavat näin lasten ja perheiden arkea. Turvalliset, terveelliset ja riittävät väistötilat luovat hyvät edellytykset päiväkotien ja Suomen toimintoille pysyvien tilojen valmistumiseen saakka.

Varhaiskasvatuspalvelut ovat perheille arjen lähipalvelu.

Lapsen näkökulmasta päiväkotipaikka omalla asuinalueella mahdollistaa kaverisuhteiden muodostumisen lähellä kotia sekä tutustumisen ja liikkumisen omalla alueella. Oman alueen tuntemus lisää turvallisten reittien oppimista pienestä pitäen. Tilat suunnitellaan esteettömiksi, lapsen kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Päiväkotien toiminnan suunnittelussa osallistetaan alueen lapsia ja perheitä. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen alueella.

Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Tilat mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamisen

Yksiköiden nykyiset tilat ovat riittämättömät kasvavalle käyttäjämäärälle eivätkä ne vastaa varhaiskasvatussuunnitelman toiminnallisia tavoitteita.

28.05.2019

Hankkeessa toteutetaan tilat päiväkodeille, jossa pedagogisesti monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat edistävät toimintaa sekä takaavat lapsille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa. Tilat suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoituseriaatteiden ja suunnitteluohjeiden mukaan.

Väistö- ja lisätilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Väistötiloista perittävä vuokra on sama kuin purettavasta rakennuksesta peritty vuokra. Tämän tason ylittävä väistötilakustannus peritään erillisenä määräaikaisena korvauksena rakentamisen jälkeisen vuokran yhteydessä. Alustava arvio tilaelementtirakennuksen kokonaisvuokrasta on noin 41 339 €/kk, eli 496 065 € vuodessa. Vuokra on 37,24 €/m²/kk, mikä koostuu 35,14/m²/kk pääomavuokrasta ja 2,10 €/m²/kk ylläpitovuokrasta. Väistö- ja lisätilan vuokravaikutus tarkentuu pysyvien tilojen hankkeen valmistuttua.

Siivoukustannusarvio on noin 50 000 euroa vuodessa. Muuttokustannusarvio on noin 26 000 euroa ja käynnistämiskustannuksiin varataan 135 000 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Arvioidut toimintakustannukset pysyvät nykyisellään

Aikaisemmat päätökset, kuuleminen, osallistaminen ja muu yhteisvalmistelu

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatus- ja koulutustoimialan yhteistyönä.

Henkilökuntaa on kuultu 13.2.2019 pidetyssä vuoden 2019 tilaelementtihankkeita koskevassa tiedotustilaisuudessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää lisätiloista

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo-Riitta Sihvonen, suunnittelija, puhelin: 310 43229
pirjoriitta.sihvonen(a)hel.fi
Ulla Peitsaari, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 58 349
ulla.peitsaari(a)hel.fi

Liitteet

28.05.2019

-
- 1 tarveselvitys Vilppulan ja Suven väistötilat
2 Kymppin hansu 11.3.2019

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja
koulutuslautakunta
B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 21.03.2019
§ 34

§ 181

Päiväkoti Louhikon väistö- ja lisätilan tarveselvityksen hyväksyminen ja kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto hankesuunnitelmasta

HEL 2019-002684 T 10 06 00

Päätös

A

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi päiväkoti Louhikon väistö- ja lisätilan tarveselvityksen (Liite 1).

B

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi liitteen 2 mukaisesta, 28.2.2019 päivätystä hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon ja lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta lausuu hankesuunnitelmasta seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Erityisesti ääneneristyksen ja vaimennuksen huolellinen toteutus tulee varmistaa. Myös valaistukseen tulee kiinnittää huomiota. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota hankkeen kustannus seurannan ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin aikana. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Myös aikataulun pitävyydestä on huolehdittava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida henkilöstön ja lasten näkemykset tilojen kehittämisessä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö tarkastelee hanketta toukokuussa 2019. Työsuojelun lausunto otetaan huomioon suunnittelussa.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo-Riitta Sihvonen, suunnittelija, puhelin: 310 43229
pirjoriitta.sihvonen(a)hel.fi
Ulla Peitsaari, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 58349

28.05.2019

Asia/21

ulla.peitsaari(a)hel.fi

Liitteet

1	tarveselvitys Louhikon väistö- ja lisätila
2	Kympin hansu

Muutoksenhaku

A	Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
B	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan lautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa osoitteeseen Salpausseläntie 1 rakennettavasta päiväkodin hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma koskee paviljonkihankkeena toteutettavia väistö- ja lisätiloja.

Päiväkoti Louhikon väistö- ja lisätilat toteutetaan tilaelementtiratkaisuna aikataulullisista syistä. Paviljonkiratkaisuna toteutettavat tilat otetaan käyttöön 1.6.2019 ja niitä voidaan hyödyntää Louhikon väistötiloina pysyvän ratkaisun valmistumiseen saakka. Tämän jälkeen tiloja voidaan hyödyntää alueella mahdollisesti lisätilatarpeeseen.

Päiväkoti Louhikossa on noin 80 tilapaikkaa. Hankkeessa toteutettavat lisätilat mahdollistavat noin 40 lisätilapaikkaa alueelle.

Tilaratkaisun tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö, joka tukee monialaista oppimista, yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä.

Hankkeen tarpeellisuus

Lisä- ja väistötilat sijaitsevat Pihlajamäen alueella ja ne palvelevat erityisesti Pihlajamäen ja sen lähialueiden lapsia ja heidän perheitään.

Kasvatuspalvelujen tarvetta ja tilapaikkojen riittävyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Muutosten yhteydessä koko varhaiskasvatusalueen palveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena. Palvelu-

verkkoa suunnitellaan siten, että perheiden tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman hyvin lähipäiväkoti periaatteella.

Päiväkoti Louhikon uudishankkeessa tarvitaan kiinteistön purun ja rakentamisen ajaksi väistötilat. Väistötarpeeksi on arvioitu 20 kuukautta. Toimintaa ei voida siirtää alueen muihin päiväkoteihin. Alueelta on etsitty päiväkodille tiloja, Aikatauluun ja toiminnalle sopivia tiloja ei ole löydetty, jonka vuoksi uudishankkeessa on päädytty väistötilapaviljonkiin.

Varhaiskasvatus ja esiopetus alueella 5 (Latokartano-Malmi-Pukinmäki) varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen hakevien lasten määrä on jonkin verran suurempi kuin alueella käytössä olevat paikat. Lisätilalla taataan riittävät alueelliset palvelut.

Strategian mukaiset ja riittävät väistö- ja lisätilat tukevat lasten arkea

Lisätilat mahdollistavat strategianmukaisten lähipalveluiden tarjoamisen Pihlajamäen alueella ja parantavat näin lasten ja perheiden arkea. Turvalliset, terveelliset ja riittävät väistö- ja lisätilat luovat hyvät edellytykset päiväkotitoiminnan pysyvien tilojen valmistumiseen saakka.

Varhaiskasvatuspalvelut ovat perheille arjen lähipalvelu.

Lapsen näkökulmasta päiväkotipaikka omalla asuinalueella mahdollistaa kaverisuhteiden muodostumisen lähellä kotia sekä tutustumisen ja liikkumisen omalla alueella. Oman alueen tuntemus lisää turvallisten reittien oppimista pienestä pitäen. Tilat suunnitellaan esteettömiksi, lapsen kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Päiväkotitoiminnan suunnittelussa osallistetaan alueen lapsia ja perheitä. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen alueella.

Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Tilat mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamisen

Hankkeessa toteutetaan tilat päiväkodeille, jossa pedagogisesti monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat edistävät toimintaa sekä takaavat lapsille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa. Tilat suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoituseriaatteiden ja suunnitteluohjeiden mukaan.

Väistö- ja lisätilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

28.05.2019

Väistötiloista perittävä vuokra on sama kuin purettavasta rakennuksesta peritty vuokra. Tämän tason ylittävä väistötilakustannus peritään erillisenä määräaikaisena korvauksena rakentamisen jälkeisen vuokran yhteydessä. Alustava arvio tilaelementtirakennuksen kokonaisvuokrasta on noin 43 675 €/kk, eli 524 100 € vuodessa. Vuokra on 39,35 €/m²/kk, mikä koostuu 37,25 €/m²/kk pääomavuokrasta ja 2,10 €/m²/kk ylläpitovuokrasta. Väistö- ja lisätilan vuokravaikutus tarkentuu pysyvien tilojen hankkeen valmistuttua.

Siivouskustannusarvio on noin 76 000 euroa vuodessa. Muuttokustannusarvio on noin 25 000 euroa ja käynnistämiskustannuksiin varataan 60 000 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Arvioidut toimintakustannukset nousevat tulevan hankkeen osalta noin 400 000 euroa vuodessa.

Aikaisemmat päätökset, kuuleminen, osallistaminen ja muu yhteisvalmistelu

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatus- ja koulutustoimialan yhteistyönä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi uudisrakennuksen hankesuunnitelman 30.10.2018.

Hankkeen henkilökuntaa on kuultu 13.2.2019 pidetyssä vuoden 2019 tilaelementtihankkeita koskevassa tiedotustilaisuudessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää lisätiloista

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo-Riitta Sihvonen, suunnittelija, puhelin: 310 43229
pirjoriitta.sihvonen(a)hel.fi
Ulla Peitsaari, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 58349
ulla.peitsaari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 tarveselvitys Louhikon väistö- ja lisätila
- 2 Kympin hansu

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

A

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja
koulutuslautakunta

B

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 21.03.2019
§ 32

§ 182

Päiväkoti Perhosen väistö- ja lisätilojen tarveselvityksen hyväksyminen ja kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto hankesuunnitelmasta

HEL 2019-003086 T 10 06 00

Päätös

A

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi päiväkoti Perhosen väistö- ja lisätilojen tarveselvityksen (liite 1).

B

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi liitteen 2 mukaisesta 17.4.2019 päivätystä hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon ja lausuu lisäksi seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Erityisesti ääneneristyksen ja vaimennuksen huolellinen toteutus tulee varmistaa. Myös valaistukseen tulee kiinnittää huomiota. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota hankkeen kustannus seurannan ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin aikana. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Myös aikataulun pitävyydestä on huolehdittava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida henkilöstön ja lasten näkemykset tilojen kehittämisessä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö tarkastelee hanketta toukokuussa 2019. Työsuojelun lausunto otetaan huomioon suunnittelussa.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo-Riitta Sihvonen, suunnittelija, puhelin: 310 43229
pirjoriitta.sihvonen(a)hel.fi
Raila Tiainen-Ala-Maunus, Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 41222

raila.tiainen-ala-maunus(a)hel.fi

Liitteet

1	Lpk Perhosen tarvekuvaus
2	Jahtivoudintie 3 hankesuunnitelma 17.4.2019

Muutoksenhaku

A	Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
B	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa osoitteeseen Jahtivoudintie 3 rakennettavasta päiväkodin hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma koskee paviljonkihankkeena toteutettavia väistö- ja lisätiloja.

Päiväkoti Perhosen väistö- ja lisätilat toteutetaan tilaelementtiratkaisuna aikataullisista syistä. Tilat otetaan käyttöön 1.10.2019 ja niitä käytetään pysyvän rakennuksen valmistumiseen saakka.

Päiväkoti Perhosesä on noin 60 tilapaikkaa. Hankkeessa toteutettavat lisätilat mahdollistavat noin 60 lisätilapaikkaa alueelle.

Tilaratkaisun tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö, joka tukee monialaista oppimista, yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä.

Hankkeen tarpeellisuus

Väistö- ja lisätilat sijaitsevat Oulunkylän alueella ja ne palvelevat erityisesti Oulunkylän ja sen lähialueiden lapsia ja heidän perheitään.

Kasvatuspalvelujen tarvetta ja tilapaikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Muutosten yhteydessä koko varhaiskasvatusalueen palveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena. Palveluverkkoa suunnitellaan siten, että perheiden tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman hyvin lähipäiväkoti periaatteella.

Päiväkoti Perhosen nykyiset tilat sijaitsevat ns. ulkopuolisen omistuksessa olevassa kiinteistössä. Alueelle, jolla päiväkoti Perhosen tilat sijaitsevat, on tehty merkittävä kaavamuutoshanke, joka mahdollistaa alueen kehittämistä asumiselle. Samassa yhteydessä myös päiväkoti Perhosen uudishankkeelle on varattu tontti, joka toteutetaan kaupungin omana investointina. Päiväkoti Perhosen kunto on heikko, joten sen toiminta tulee siirtää väistötiloihin kunnes uudisrakennus valmistuu. Toimintaa ei voida siirtää alueen muihin päiväkoteihin.

Varhaiskasvatus ja esiopetus alueella 6 (Kaarela-Pohjoinen) varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen hakevien lasten määrä on suurempi kuin alueella käytössä olevat paikat. Väestöennusteen mukaan koko varhaiskasvatus- ja esiopetusalueen lasten määrä lisääntyy lähivuosiina. Lisätilalla taataan riittävät alueelliset palvelut.

Strategian mukaiset ja riittävät väistö- ja lisätilat tukevat lasten arkea

Lisätilat mahdollistavat strategianmukaisten lähipalveluiden tarjoamisen Oulunkylän alueella ja parantavat näin lasten ja perheiden arkea. Turvalliset, terveelliset ja riittävät väistö- ja lisätilat luovat hyvät edellytykset päiväkoti Perhosen toiminnalle pysyvien tilojen valmistumiseen saakka.

Varhaiskasvatuspalvelut ovat perheille arjen lähipalvelu.

Lapsen näkökulmasta päiväkotipaikka omalla asuinalueella mahdollistaa kaverisuhteiden muodostumisen lähellä kotia sekä tutustumisen ja liikkumisen omalla alueella. Oman alueen tuntemus lisää turvallisten reittien oppimista pienestä pitäen. Tilat suunnitellaan esteettömiksi, lapsen kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Päiväkotien toiminnan suunnittelussa osallistetaan alueen lapsia ja perheitä. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen alueella.

Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Tilat mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamisen

Päiväkoti Perhosen nykyiset tilat eivät vastaa varhaiskasvatussuunnitelman toiminnallisia tavoitteita. Lisäksi alueella tilat eivät riitä kasvavalle käyttäjämäärälle.

Hankkeessa toteutetaan tilat päiväkodeille, jossa pedagogisesti monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat edistävät toimintaa sekä takaavat lapsille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa. Tilat

suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoituseriaatteiden ja suunnitteluohjeiden mukaan.

Väistö- ja lisätilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Väistötiloista perittävä vuokra on sama kuin purettavasta rakennuksesta peritty vuokra. Tämän tason ylittävä väistötilakustannus peritään erillisenä määräaikaisena korvauksena rakentamisen jälkeisen vuokran yhteydessä. Alustava arvio tilaelementtirakennuksen kokonaisvuokrasta on noin 49 349 €/kk, eli 592 188 € vuodessa. Vuokra on 44,86 €/m²/kk, mikä koostuu 39,08 €/m²/kk pääomavuokrasta ja 5,78 €/m²/kk ylläpitovuokrasta. Väistö- ja lisätilan vuokra vaikutus tarkentuu pysyvien tilojen hankkeen valmistuttua.

Siivouskustannusarvio on noin 50 000 euroa vuodessa. Muuttokustannusarvio on noin 21 000 euroa ja käynnistämiskustannuksiin varataan 135 000 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Arvioidut toimintakustannukset nousevat tulevan hankkeen osalta 740 000 euroa vuodessa.

Aikaisemmat päätökset, kuuleminen, osallistaminen ja muu yhteisvalmistelu

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatus- ja koulutustoimialan yhteistyönä.

Henkilökuntaa on kuultu 13.2.2019 pidetyssä vuoden 2019 tilaelementtihankkeita koskevassa tiedotustilaisuudessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää lisätiloista

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo-Riitta Sihvonen, suunnittelija, puhelin: 310 43229
pirjoriitta.sihvonen(a)hel.fi
Raila Tiainen-Ala-Maunus, Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 41222
raila.tiainen-ala-maunus(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lpk Perhosen tarvekuvaus
- 2 Jahtivoudintie 3 hankesuunnitelma 17.4.2019

28.05.2019

Asia/22

Muutoksenhaku

A

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja
koulutuslautakunta

B

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 02.05.2019
§ 55

§ 183

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Puistolaan tulevan päiväkodin tilojen sekä leikkipuisto Tapulin väistötilojen hankesuunnitelmasta

HEL 2019-003062 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi puoltavan lausunnon 12.3.2019 päivätystä Puistolaan tulevan päiväkodin (päiväkotiki Satulinna) tilan sekä leikkipuisto Tapulin väistötilan hankesuunnitelmasta. Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta lausuu hankesuunnitelmasta seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toiminnallisia tavoitteita. Myös tilojen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Erityisesti ääneneristyksen ja -vaimennuksen huolellinen toteutus tulee varmistaa. Myös valaistukseen tulee kiinnittää huomiota ja tilat sekä pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota hankkeen kustannus seurannan ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin aikana. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Myös aikataulun pitävyydestä on huolehdittava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida henkilöstön ja lasten näkemykset tilojen kehittämisessä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö tarkastelee hanketta toukokuussa 2019. Työsuojelun lausunto otetaan huomioon suunnittelussa.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo-Riitta Sihvonen, suunnittelija, puhelin: 310 43229
pirjoriitta.sihvonen(a)hel.fi
Hanna Linna, leikkipuisto- iltapäivätoiminnan päällikkö, puhelin: 310 41 259
hanna.linna(a)hel.fi
Eeva Tiihonen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 58499
eeva.tiihonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kympin hansu

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan rakennusten ja yleisten alueiden jaostoon pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa osoitteen Kimnaasipolku 7 (Moisiantie 18) rakennettavasta päiväkodin ja leikkipuiston hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma koskee paviljonkihankkeena toteutettavia väistö- ja lisätiloja.

Tilaratkaisun tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö, joka tukee monialaista oppimista, yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä

Päiväkodin tilat ja leikkipuiston väistötilat toteutetaan tilaelementtiratkaisuna aikataulullisista syistä. Tilat valmistuvat 1.8.2019 ja niitä käytetään pysyvän rakennuksen valmistumiseen asti.

Määräaikaiseksi rakennettavaan päiväkotiin valmistuu noin 100 tilapaikkaa. Leikkipuistotoiminnan väistötilojen laajuus on noin 120 m².

Hankkeen tarpeellisuus

Lisä- ja väistötilat sijaitsevat Puistolän osa-alueella ja ne palvelevat erityisesti Tapulikaupungin ja sen lähialueiden lapsia ja heidän perheitään.

Kasvatuspalvelujen tarvetta ja tilapaikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Muutosten yhteydessä koko varhaiskasvatusalueen palveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena. Palveluverkkoa suunnitellaan siten, että perheiden tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman hyvin lähipäiväkoti periaatteella.

Puistolassa varhaiskasvatuspalveluiden osallistumisaste on muuta kaupunkia alhaisempaa. Viime vuosina on alueella jouduttu luopumaan muutamista päiväkotikäytössä olleista tiloista niiden huonon kunnon vuoksi eikä tilalle ole aiemmin löytynyt korvaavia tiloja

Varhaiskasvatus ja esiopetus alueella 4 (Jakomäki-Puistola-Suutarila) varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen hakevien lasten määrä on suu-

rempi kuin alueella käytössä olevat paikat. Puistolan peruspiirin, Tapulikaupungin osa-alueen 1–6-vuotiaiden lasten määrä lisääntyy. Lisätilat taataan riittävät alueelliset palvelut.

Leikkipuisto Tapulin huonokuntoisesta kiinteistöstä on luovuttu ja sen sisätoiminta on siirretty väliaikaisesti Maatullin ala-asteen koulun tiloihin lukuvuodeksi 2018–2019.

Strategian mukaiset ja riittävät väistö- ja lisätilat tukevat lasten arkea

Lisätilat mahdollistavat strategianmukaisten lähipalveluiden tarjoamisen Puistolan alueella ja parantavat näin lasten ja perheiden arkea. Turvalliset, terveelliset ja riittävät väistö- ja lisätilat luovat hyvät edellytykset päiväkotia Satulinnan ja leikkipuisto Tapulin toiminnalle pysyvien tilojen valmistumiseen saakka.

Varhaiskasvatuspalvelut ovat perheille arjen lähipalvelu. Hankkeessa toteutettavat lisätilat mahdollistavat noin 100 lisätilapaikkaa alueelle.

Lapsen näkökulmasta päiväkotipaikka omalla asuinalueella mahdollistaa kaverisuhteiden muodostumisen lähellä kotia sekä tutustumisen ja liikkumisen omalla alueella. Oman alueen tuntemus lisää turvallisten reittien oppimista pienestä pitäen. Tilat suunnitellaan esteettömiksi, lapsen kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Päiväkotien ja leikkipuistojen toiminnan suunnittelussa osallistetaan alueen lapsia ja perheitä. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen alueella.

Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Tilat mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamisen

Yksiköiden nykyiset tilat ovat riittämättömät kasvavalle käyttäjämäärälle. Hankkeessa toteutetaan tilat päiväkodille ja leikkipuistolle, jossa pedagogisesti monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat edistävät toimintaa sekä takaavat lapsille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa. Tilat suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoituseriaatteiden ja suunnitteluohjeiden mukaan.

Väistö- ja lisätilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Väistötiloista perittävä vuokra on sama kuin purettavasta rakennuksesta peritty vuokra. Tämän tason ylittävä väistötilakustannus peritään erillisenä määräaikaisena korvauksena rakentamisen jälkeisen vuokran yhteydessä. Alustava arvio tilaelementtirakennuksen kokonaisvuokrasta on noin 40 001 €/kk, eli 480 006 € vuodessa. Vuokra on 36,04 €/m²/kk, mikä koostuu 30,91 €/m²/kk pääomavuokrasta ja 5,13 €/m²/kk

28.05.2019

ylläpitovuokrasta. Väistö- ja lisätilan vuokravaikutus tarkentuu pysyvien tilojen hankkeen valmistuttua.

Siivouskustannusarvio on noin 50 000 euroa vuodessa. Muuttokustannusarvio on noin 15 000 euroa ja käynnistämiskustannuksiin varataan 135 000 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Arvioidut toimintakustannukset ovat tulevan hankkeen osalta 1 000 000 euroa vuodessa.

Aikaisemmat päätökset, kuuleminen, osallistaminen ja muu yhteisvalmistelu

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatus- ja koulutustoimialan yhteistyönä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt tarveselvityksen päiväkodin lisätilasta ja leikkipuiston väistötilasta 20.11.2018.

Henkilökuntaa on kuultu 13.2.2019 pidetyssä vuoden 2019 tilaelementtihankkeita koskevassa tiedotustilaisuudessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää lisätiloista

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo-Riitta Sihvonen, suunnittelija, puhelin: 310 43229
pirjoriitta.sihvonen(a)hel.fi
Hanna Linna, leikkipuisto- iltapäivätoiminnan päällikkö, puhelin: 310 41 259
hanna.linna(a)hel.fi
Eeva Tiihonen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 58499
eeva.tiihonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kympin hansu

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 04.04.2019
§ 40

§ 184

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Sörnäistenniemelle (Kalasatamaan) tulevan päiväkodin hankesuunnitelmasta

HEL 2019-003067 T 10 06 00

Lausunto

Kaupunkiympäristön toimialan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa osoitteeseen Arielinkatu 6 rakennettavasta päiväkodin hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma koskee paviljonkihankkeena toteutettavia lisätiloja.

Päiväkodin tilat toteutetaan tilaelementtiratkaisuna aikataulullisista syistä. Paviljonkiratkaisuna toteutettavat tilat valmistuvat 1.8.2019 ja niitä käytetään kunnes seuraavat pysyvät päiväkodit valmistuvat.

Päiväkodin lisätilassa on noin 120 lisätilapaikkaa.

Tilaratkaisun tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö, joka tukee monialaista oppimista, yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä.

Hankkeen tarpeellisuus

Väliaikaiset päiväkotitilat sijaitsevat Kalliossa, Kalasataman osa-alueella ja ne palvelevat erityisesti Kalasataman alueen ja sen lähialueiden lapsia ja heidän perheitään.

Kasvatuspalvelujen tarvetta ja tilapaikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Muutosten yhteydessä koko varhaiskasvatusalueen palveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena. Palveluverkkoa suunnitellaan siten, että perheiden tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman hyvin lähipäiväkoti periaatteella.

Varhaiskasvatus ja esiopetus alueella 10 (Kallio-Vironniemi-Ullanlinna) varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen hakevien lasten määrä on suurempi kuin alueella käytössä olevat paikat. Kallion peruspiirin, Kalasataman osa-alueen 1–6-vuotiaiden lasten määrä lisääntyy lähivuosina. Lisätilalla taataan riittävät alueelliset palvelut.

Strategian mukaiset ja riittävät väistö- ja lisätilat tukevat lasten arkea

Lisätilat mahdollistavat strategianmukaisten lähipalveluiden tarjoamisen Kalasataman alueella ja parantavat näin lasten ja perheiden arkea.

Turvalliset, terveelliset ja riittävät tilat luovat hyvät edellytykset päiväkotia Arielin toiminnalle pysyvien tilojen valmistumiseen saakka.

Varhaiskasvatuspalvelut ovat perheille arjen lähipalvelu.

Lapsen näkökulmasta päiväkotipaikka omalla asuinalueella mahdollistaa kaverisuhteiden muodostumisen lähellä kotia sekä tutustumisen ja liikkumisen omalla alueella. Oman alueen tuntemus lisää turvallisten reittien oppimista pienestä pitäen. Tilat suunnitellaan esteettömiksi, lapsen kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Päiväkotien toiminnan suunnittelussa osallistetaan alueen lapsia ja perheitä. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen alueella.

Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Tilat mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamisen

Yksiköiden nykyiset tilat ovat riittämättömät kasvavalle käyttäjämäärälle eivätkä ne vastaa varhaiskasvatussuunnitelman toiminnallisia tavoitteita.

Hankkeessa toteutetaan tilat päiväkodille, jossa pedagogisesti monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat edistävät toimintaa sekä takaavat lapsille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa. Tilat suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoitusperiaatteiden ja suunnitteluohjeiden mukaan.

Väistö- ja lisätilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Väistötiloista perittävä vuokra on sama kuin purettavasta rakennuksesta peritty vuokra. Tämän tason ylittävä väistötilakustannus peritään erillisenä määräaikaisena korvauksena rakentamisen jälkeisen vuokran yhteydessä. Alustava arvio tilaelementtirakennuksen kokonaisvuokrasta on noin 40 108 €/kk, eli 481 291 € vuodessa. Vuokra on 36,13 €/m²/kk, mikä koostuu 31,00 €/m²/kk pääomavuokrasta ja 5,13 €/m²/kk ylläpitovuokrasta. Väistö- ja lisätilan vuokravaikutus tarkentuu pysyvien tilojen hankkeen valmistuttua.

Siivouskustannusarvio on noin 50 000 euroa vuodessa. Käynnistämiskustannuksiin varataan 135 000 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Arvioidut toimintakustannukset nousevat tulevan hankkeen osalta 1 300 000 euroa/vuosi.

Aikaisemmat päätökset, kuuleminen, osallistaminen ja muu yhteisvalmistelu

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatus- ja koulutustoimialan yhteistyönä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt tarveselvityksen päiväkodin 20.11.2018.

Henkilökuntaa on kuultu 13.2.2019 pidetyssä vuoden 2019 tilaelementtihankeita koskevassa tiedotustilaisuudessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää lisätiloista

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo-Riitta Sihvonen, suunnittelija, puhelin: 310 43229
pirjoriitta.sihvonen(a)hel.fi
Ulla Lehtonen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 44655
ulla.lehtonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kympin hansu 25.3.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa osoitteeseen Arielinkatu 6 rakennettavasta päiväkodin hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma koskee paviljonkihankkeena toteutettavia lisätiloja.

Päiväkodin tilat toteutetaan tilaelementtiratkaisuna aikataulullisista syistä. Paviljonkiratkaisuna toteutettavat tilat valmistuvat 1.8.2019 ja niitä käytetään kunnes seuraavat pysyvät päiväkodit valmistuvat.

Päiväkodin lisätilassa on noin 120 lisätilapaikkaa.

Tilaratkaisun tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö, joka tukee monialaista oppimista,

yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä.

Hankkeen tarpeellisuus

Väliaikaiset päiväkotitilat sijaitsevat Kalliossa, Kalasataman osa-alueella ja ne palvelevat erityisesti Kalasataman alueen ja sen lähialueiden lapsia ja heidän perheitään.

Kasvatuspalvelujen tarvetta ja tilapaikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Muutosten yhteydessä koko varhaiskasvatusalueen palveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena. Palveluverkkoa suunnitellaan siten, että perheiden tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman hyvin lähipäiväkoti periaatteella.

Varhaiskasvatus ja esiopetus alueella 10 (Kallio-Vironniemi-Ullanlinna) varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen hakevien lasten määrä on suurempi kuin alueella käytössä olevat paikat. Kallion peruspiirin, Kalasataman osa-alueen 1–6-vuotiaiden lasten määrä lisääntyy lähivuosina. Lisätilalla taataan riittävät alueelliset palvelut.

Strategian mukaiset ja riittävät väistö- ja lisätilat tukevat lasten arkea

Lisätilat mahdollistavat strategianmukaisten lähipalveluiden tarjoamisen Kalasataman alueella ja parantavat näin lasten ja perheiden arkea. Turvalliset, terveelliset ja riittävät tilat luovat hyvät edellytykset päiväkotia Arielin toiminnalle pysyvien tilojen valmistumiseen saakka.

Varhaiskasvatuspalvelut ovat perheille arjen lähipalvelu.

Lapsen näkökulmasta päiväkotipaikka omalla asuinalueella mahdollistaa kaverisuhteiden muodostumisen lähellä kotia sekä tutustumisen ja liikkumisen omalla alueella. Oman alueen tuntemus lisää turvallisten reittien oppimista pienestä pitäen. Tilat suunnitellaan esteettömiksi, lapsen kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Päiväkotien toiminnan suunnittelussa osallistetaan alueen lapsia ja perheitä. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen alueella.

Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Tilat mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamisen

Yksiköiden nykyiset tilat ovat riittämättömät kasvavalle käyttäjämäärälle eivätkä ne vastaa varhaiskasvatussuunnitelman toiminnallisia tavoitteita.

Hankkeessa toteutetaan tilat päiväkodille, jossa pedagogisesti monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat edistävät toimintaa sekä takaavat lapsille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa. Tilat suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoituseriaatteiden ja suunnitteluohjeiden mukaan.

Väistö- ja lisätilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Väistötiloista perittävä vuokra on sama kuin purettavasta rakennuksesta peritty vuokra. Tämän tason ylittävä väistötilakustannus peritään erillisenä määräaikaisena korvauksena rakentamisen jälkeisen vuokran yhteydessä. Alustava arvio tilaelementtirakennuksen kokonaisvuokrasta on noin 40 108 €/kk, eli 481 291 € vuodessa. Vuokra on 36,13 €/m²/kk, mikä koostuu 31,00 €/m²/kk pääomavuokrasta ja 5,13 €/m²/kk ylläpitovuokrasta. Väistö- ja lisätilan vuokravaikutus tarkentuu pysyvien tilojen hankkeen valmistuttua.

Siivoukustannusarvio on noin 50 000 euroa vuodessa. Käynnistämiskustannuksiin varataan 135 000 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Arvioidut toimintakustannukset nousevat tulevan hankkeen osalta 1 300 000 euroa/vuosi.

Aikaisemmat päätökset, kuuleminen, osallistaminen ja muu yhteisvalmistelu

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatus- ja koulutustoimialan yhteistyönä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt tarveselvityksen päiväkodin 20.11.2018.

Henkilökuntaa on kuultu 13.2.2019 pidetyssä vuoden 2019 tilaelementti-hankkeita koskevassa tiedotustilaisuudessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää lisätiloista

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo-Riitta Sihvonen, suunnittelija, puhelin: 310 43229
pirjoriitta.sihvonen(a)hel.fi
Ulla Lehtonen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 44655
ulla.lehtonen(a)hel.fi

28.05.2019

Asia/24

Liitteet

1 Kympin hansu 25.3.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 04.04.2019
§ 42

28.05.2019

Asia/25
Salassa pidettävä
JulkL 24 § 1 mom 25 k.

---

§ 185
Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

§ 186

Oikaisuvaatimus liittyen rehtorin myöntämään lupaan koulusta poissaoloon

HEL 2019-004614 T 12 01 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti jättää tutkimatta ***** oikaisuvaatimuksen, koska kysymys ei ole oikaisuvaatimuskelpoisesta päätöksestä, vaan kysymys on ollut tosiasiallisesta hallintotoiminnasta, joka liittyy opetuksen antamiseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta viittaa perusteluinaan esittelijän esittämiin seikkoihin.

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Anu Kangaste, lakimies, puhelin: 310 87180
anu.kangaste(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 32 k.)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 32 k.)
- 3 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 32 k.)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

***** on tehnyt 5.4.2019 Helsingin kaupungin kirjaamoon saapuneen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus liittyy siihen, että Hertsikan ala-asteen koulun rehtori ei ole myöntänyt oppilaalle lupaa koulusta poissaoloon.

28.05.2019

Hertsikan ala-asteen koulun rehtori ***** on antanut asiasta oman selvityksensä.

Kuntalain 134 §:n nojalla kunnanhallituksen, lautakunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen tekeminen edellyttää siis viranomaisen, tässä tapauksessa rehtorin päätöksen olemassaoloa.

Oppivelvollisuus on velvollisuus, joka perustuu Suomen perustuslakiin. Pääsääntöisesti oppivelvollisuus suoritetaan osallistumalla perusopetuslain mukaisesti järjestettyyn perusopetukseen eli käymällä koulua.

Kun oppivelvollisuus suoritetaan käymällä koulua, kuten nyt kysymyksessä olevassa tilanteessa, on Helsingin kaupunki opetuksen järjestäjänä velvollinen antamaan oppilaille perusopetuslain mukaista opetusta kaikkina koulun työpäivinä. Perusopetuslain 30 §:n 1 momentin mukaan opetukseen osallistuvalla on puolestaan kaikkina koulun työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Perusopetuslain 35 §:n 1 momentin mukaan oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta.

Oikaisuvaatimuksen tekijän lapsella on siis oikeus saada opetusta, siinä koulussa, jonka oppilas hän on ja vastaavasti hänellä on velvollisuus osallistua opetukseen, mikä tarkoittaa säännönmukaista läsnäolovelvollisuutta koulun työaikoina. Koulun loma-ajan ulkopuolella oppilas voi olla poissa koulusta vain, jos hänelle on erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty opetukseen osallistumisesta vapautus. Kasvatuksen ja koulutuksen toimintasäännön 4.2.1 kohdan mukaisesti rehtorin tehtävänä on, ellei toisin ole määrätty tai ellei hän ole

määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle, myöntää oppilaalle lupa koulusta poissaoloon. Sairauden tai muun ennalta arvaamattoman syyn ohelle erityisenä syynä kaupungin kouluissa käytettävän poissaolohakemuksen mukaan voidaan pitää esimerkiksi erityisiä perhetapahtumia sekä harrastukseen liittyvää kilpailutoimintaa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla poissaololuvan hakemiseen käytetään lomaketta, jossa on kohta, jonka mukaan lupa myönnetään poissaoloon tai ei myönnetä. Lomakkeessa on myös kohta molempien huoltajien allekirjoituksille. Tällä pyritään varmistamaan yhteishuoltajuustilanteissa se, että molemmat huoltajat ovat tietoisia lupahakemuksesta oppilaan perusopetuksesta poissaoloon. Huoltajat eivät voi tilapäisissä poissaolotilanteissakaan laiminlyödä oppivelvollisuuden suorittamisen valvontaa.

Oikeuskirjallisuudessa opetuksen antaminen on katsottu tosiasialliseksi hallintotoiminnaksi. Luvan myöntäminen tilapäiseen koulusta poissaoloon voidaan katsoa olevan osa opetuksen antamista. Kun kysymys on tosiasiallisesta hallintotoiminnasta, siitä ei tehdä päätöstä. Päätöksellä tarkoitetaan sitä, että jokin asia saa lopullisen asiasisältöisen ratkaisun. Kouluissa käytössä oleva edellä tarkoitettu lomake, jolla rehtori tai opettaja joko myöntää luvan tai ei myönnä lupaa tilapäiseen poissaoloon, ei ole päätös.

Sitä, että luvan myöntäminen tilapäiseen poissaoloon on tosiasiallista hallintotoimintaa, tukee myös se, ettei sitä ole mainittu perusopetuslain nimenomaisesti tietyistä yksittäistä oppilasta koskevien päätösten oikaisu- ja muutoksenhakusäännöksissä.

Edellä lausuttuun viitaten esittelijä katsoo, että kysymys on tosiasiallisesta hallintotoiminnasta, josta ei tehdä viranomaisen päätöstä, johon voisi hakea oikaisua tai muutosta.

Edellä lausuttuun viitaten esittelijä esittää, että oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Anu Kangaste, lakimies, puhelin: 310 87180
anu.kangaste(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 32 k.)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 32 k.)
- 3 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 32 k.)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

28.05.2019

Asia/27
Salassa pidettävä
JulkL 24 § 1 mom 32 k.

---

§ 187
Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 32 k.)

28.05.2019

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 161, 162, 163, 166 (B), 170, 171, 172, 173, 174, 175 (B), 177 (B), 178, 179, 180 (B), 181 (B), 182 (B), 183 ja 184 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

MUUTOKSENHAKU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN

Pöytäkirjan 164, 165 ja 167 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta vaatimalla hankintaoikaisua tai tekemällä valituksen markkinaoikeudelle taikka molemmat.

OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä vaatimasta hankintaoikaisua.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianto tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

28.05.2019

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan, on Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutuslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisua vaativa halua vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

28.05.2019

VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUDELLE

Valitusaika

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianton tapahtuneen myöhemmin.

Hankintaoikaisun vireilletulo ei vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosaisella on oikeus hakea muutosta valittamalla markkinaoikeudelle.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään markkinaoikeudelle.

Markkinaoikeuden asiointiosoite on seuraava:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 43314
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 43300

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

28.05.2019

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Ilmoitus valituksen tekemisestä hankintayksikölle

Valittajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeudelle.

Ilmoitus on tehtävä osoitteeseen:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

28.05.2019

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Odotusaika

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Oikeudenkäyntimaksu

Markkinaoikeus perii asian käsittelystä maksua 2050 euroa, jos hankinnan arvo on alle 1 miljoona euroa; 4100 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja alle 10 miljoonaa euroa; ja 6140 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 166 (A), 166 (C), 168, 169, 175 (A), 176, 177 (A), 180 (A), 181 (A) ja 182 (A) §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

28.05.2019

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutuslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

28.05.2019

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

4

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 185 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on luovutettu asianomaiselle tai hänen lailliselle edustajalleen.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Postitse saantitodistusta vastaan lähetetystä päätöksestä katsotaan asianosaisen saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

28.05.2019

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusasiakirjat voidaan toimittaa myös Helsingin kaupungin kirjaamoon.

Kirjaamon asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: Kasvatus- ja koulutuslautakunta
Helsingin kaupungin kirjaamo
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutosta siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

28.05.2019

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata kirjaamosta.

5 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 186 ja 187 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

28.05.2019

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettamisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettamisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Faksinumero: 029 56 42079

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

28.05.2019

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

28.05.2019

28.05.2019

Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Pia Pakarinen
puheenjohtaja

Jaana Lax
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Petra Malin

Tiina Larsson

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 06.06.2019.